

וידבר

יהוה אל משה

לאמר: צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה / למה נאמר: פרשה זו לפי שהוא אומר איש אשר ישמא ולא יתחטא / עונש שמענו אוהרה לא שמענו / תל צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה / חרי זה אוהרה לטמא' שלא יכנסו למקדש בשומא / צו-הצווי מיד בשעת מעשה ולדורות / אתר אומר הצווי מיד בשעת מעשה ולדורות / ואינו אלא לאחר זמן / תל צו את בני ישראל וישלחו / מוכר ועד נקיבה תשלחו / ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה / הא למדנו שהצווי מיד בשעת מעשה ולדורות מבניין תל צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך / ומחוץ לפרוכת העדות / הא למדנו שהצווי מיד בשעת מעשה ולדורות מצווי הזה / מבניין לכל הצוואות שבתורה / הי"ד רבי ישמעל אומר הואיל ונאמר צוואות בתורה כסם ופרש באחת מהם שאינה אלא מיד בשעת מעשה / ולדורות / אף פורטני בכל הצוואות שבתורה שלא יהו אלא מיד בשעת מעשה / ולדורות / ר' יהודה בן בתירה אומ' אין הצווי בכל מקום אלא זירז ש' וצו את יהושע וחזקוהו ואמצוהו / לפי דרכינו למדנו שאין מחזקים לא המוחזק' ואין מזרזים לא למזרז' / ר' שמעון בן יוחי אומר אין צווי בכל מקום אלא חיסרון כים שנאמר צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך / צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה / צו את בני ישראל ונתנו ללוי' מנחלת / צו את בני ישראל ואמרת להם את קרבני לחמי לאישי / הא אין צווי בכל מקום אלא חסרון כים חוץ מאחת ואיזה זה צו את בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם באים אל ארץ כנען תזרזם לענין חילוק הארץ / ורביאום אין צווי בכל מקום אלא אוהרה שנאמר ויצו אליהם על האדם ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל קמנו / וישלחו מן המחנה מחנה שכניה / שומע אני ממחנה ליה' תלמוד לומר אל מחוץ למחנה תשלחו / הא עד שלא יאמר י' לי בדין אם נדחו טמאים ממחנה ארון הקל קל וחומר ממחנה שכניה דחומר / אלא אם אמרת כן עונשין מן הדין / לכך נאמר וישלחו מן המחנה ללמדך שאין עונשין מן הדין / ר' אב' אין צריך קל וחומר / הא אם נדחו טמאים ממחנה ארון הקל / קל וחומר ממחנה שכניה חומר / אם כן למה נאמר

וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב אלא בא הכתו' ליתן להם את המחיצות / וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש / שנמקני ששלתן במקום אחד / תל במצורע בדין יטב מחוץ למחנה מושבו / מצורע היה בכלל ויצא מן הכלל ולימד על הכלל / מצורע שהחמרה טומאתו וחומר שילוחו משילוח חכיו / אף כל שהחמרה טומאתו חומר שילוחו משילוח חכיו / מיאן מנו הכמים למחיצות / כל שהזכר מטמא מצורע מטמא חומר מצורע שמטמא בביאה / כל שטמא מת מטמא הזב מטמא חומר הזב שהוא מטמא תחת אבן מסמא / כל שטמא יום מטמא טמא מת מטמא / חומר טמא מת שהוא מטמא את האדם / כל שמוחזר כיפורים פוסל / טבול יום פוסל / חומר טבול יום שהוא פוסל את התרומה / וישלחו מן המחנה למה נאמר / אין לי אלא אילו / שאר טמאים מבנין / היה ר' יאשיהו אומ' אמרת קל וחומר / אם נדחו זבים ומצורע' טמאים ממחנה ארון הקל / קל וחומר ממחנה שכניה חומר / אלא אם אמרת כן עונשין מן הדין / לכך נאמר וישלחו מן המחנה ללמדך שאין עונשין מן הדין / בכל אדם חכתוב מוכר / או אינו מוכר לא בלוי' בושאי ארון / תל מוכר ועד נקיבה תשלחו / בכל אדם חכתוב מוכר אחד גדולים ואחד קטנים במשמע / אתה אומר אחד גדולי' ואחד קטנים במשמע או אינו אלא כענין שענש' מה מצאנו בטמא מקדש שלא ענש אלא גדולים / שנאמר ואיש אשר ישמא ולא יתחטא / ונכתרת הנפש / אף כאן לא נאמ' אלא גדולים / תל מוכר ועד נקיבה תשלחו / אחד גדולים ואחד קטנים במשמע / רבי יונתן אומר מוכר ועד נקיבה תשלחו למה נאמר / לפי שהוא אומר וישלחו מן המחנה אין לי אלא אילו / שאר טמאים מבנין / אמרת קל וחומר / ואם נדחו טמאים ממחנה ארון הקל קל וחומר ממחנה שכניה דחומר / אלא אם כן אמרת עונשין מן הדין / לכך נאמר מוכר ועד נקיבה ללמדך שאין עונשין מן הדין / מוכר ועד נקיבה תשלחו אין לי אלא זכר ונקבה / טומטום ואנדרוניגוס מבנין תל אל מחוץ למחנה / תשלחו / אין לי אלא שיכול להשתלח / שאין יכול להשתלח מבנין תל אל מחוץ למחנה תשלחו / אין לי אלא אדם / כלים מבנין / תל אל מחוץ למחנה תשלחו / ר' עקיבא אומ' מוכר ועד נקיבה תשלחו / אחד אדם ואחד כלים במשמע / רבי ישמעל אומר הרי אתה דן / הואיל ואדם מטמא כנעני' וכו' ורבי

האדם 'למעול מעל אין מעילה בכל מקום & שיקור / וכן הוא
אומר וימערל באלהי אבותיהם / ואומר וימערל בני ישראל מעל
בחרם / ואומר וימת שאול במערל אשר מעל ב' / ואומר
בעוזה צא מן המקדש כי מעלת / ואומר ומעלהו מעל / ה' /
אין מעילה אלא שיקור / ואשמה הנפש ההיא / למה נאמר לפי
שהוא אומר או אשר אין לי אלא איש או אשר / שומטם
ואנדרונינוס מנין תל ואשכרה הנפש ההיא / הנפש ההיא הכל
במשמע / ואנשים והנשים והגרים במשמע / משמע מכי את
אילו ומכאן את הקטן / אמרת מר אם עבדך וזר חמור
פטר כר את הקטן קל וחומר לכל מצות שבתורה / ואשמה
הנפש ההיא / מניין להנזל את הגר ונשבע לו והלך להביא את
הכסף ואת האשם ולא הספיק להביא עד שבת שהורש פטור
תל ואשמה הנפש ההיא או כשם שפטור מן האשם כך יהיו
פטורים מן הקרן תל ונתן לאשר אשם לו / ואשמה הנפש ההיא
למה נאמר / מניין אתר אומר המדליק גדישו של חכיריו
כיפור / טאעפי שאין בית דין נפרעים ממנו שיהיה נידון כנפשו
תל ואשכרה הנפש ההיא / ואשמה הנפש ההיא / והתור / למה
נאמר לפי שנאמר והתורה אשר חטא עליה / אין לי לא חטאת
שטעונה וידוי / אשם מניין תל ואשמה הנפש ההיא / והתור /
ר' נתן אומר זה כנה אב לכל המתי שטעוני וידוי / סליק פיסק /
והתור את חטאתם אשר עשו / ולא על מה שעשה אביו /
שאם אמר לו תן לי פיקדון שהפקדתני אצל
אביך / והוא אומר לא הפקדת / משביעך אני ואמר אמן / לאחר
מ' כן נזכר / שומע אני שהוא חייב תל והתורה אשר חטא עליה /
ולא על מה שעשה אביו / והשיב את אשמן כראשו / למה נאמר
לפי שהוא אומר ושילם אותו כראשו / אין לי אלא עיקר דמים /
חומש / מניין תל והשיב את אשמו בראשו והבישיתו ויסיף עליו
עד שיהיה חומש וחומשה משום רבי אשיה אמרו חומשה שלם
לעולם / ונתן לאשר אשם לו / למה נאמר לפי שהוא אומר לאשר
הוא / ליתנינו ביום אשמתו / אין לי אלא לו ושלוחו / מניין
לרבות שליח בית דין והיוש / תלמוד לומר ונתן לאשר אשם
לו / הרי שהיה חייב לחכיריו מנה וכא כבית דין ולא הספיק
ליתנו עד שבא בעל חוב של נגזל מניין שמוציאים מיד הגזלן
ונותנים לבעל חוב של נגזל / תלמוד לומר ונתן לאשר אשם
ל' מכל מקום / סליק פיסקא

ואם אין לאיש גואל / רבי ישמעאל אומר וכי יש לך אדם
בישראל שאין לו גואל / ומה תל ואם אין לאיש גואל /
בא הכתוב ולימד על הגזל את הגר ונשבע לו ומת שישלם קרן
וחומש לכהנים ואשם למזבח / רבי נתן אומר ואם אין לאיש
גואל אין לי אלא איש / אשר מניין תל להשיב האשם אליו /
אם חנין אומר משום רבי אליעזר בנגזל הכתוב מדבר / או אינו
מדבר אלא בנגזל תל והשיב האשם אלא האם בנגזל הכתוב
מדבר / האשם המושב ל' לכהנים בכסף הכתוב מדבר / אתה
אומר בכסף הכתוב מדבר או אינו מדבר אלא באשם / כשהוא
אומר מלכד איל הכפורים / אשר יכפר בו עליו הרי אשם אומר
הא מה תלמוד לומר האשם המושב ל' בכסף הכתוב מדבר /
ל' לכהן / קנאו השם ונתנו לכהנים באנשי משמר הכתוב
מדבר / או אינו מדבר אלא בכל כהן שירצו / תלמוד לומר
מלכד איל הכפורים / אשר יכפר בו עליו את טככפרים בו עליו
אילו הן אנשי משמר / הרי שגזל כהן וזכה בו / והרין נתן אם
זכה בשל אחרים לא יזכר בשל עצמו / והה' נתן אומר כלשון
אחרת אם דרב שלא זכיתו בו עד שלא בא לתו' / משבא לתוך
ידיו הו' שלא יתא ארז וזכה ומציאו מתחת ידי / אמר לו לא

משבאים כנגעים / מר אדם טעון שילוח / אף כלים טעונים
שילוח / לא אם אמרת באדם שטמא על גבי משכב ומשכב
לפיקד טעון שילוח / תאמר ככלים שאין מטמאין על גבי משכב
ומשכב לפיקד לא יטענו שילוח / הרי אכן המנגיעת תוכיח
שאינה מטמא על גבי משכב ומשכב וטעונה שילוח / ולתתמר
בכלים טאף על פי שאין מטמאים על גבי משכב לפיקד יטענו
שילוח / רבי יוסי הגלילי אומר מוכר ועד נקיבה תשלחו /
כר ונקיבה מיוחדים שהם ראויים ליעשות אכ הטומאה
וטעון שילוח אף כל טראוי ליעשות אכ הטומאה בכל התורה /
רבי יצחק אומר הרי הוא אומר ואם לא יכנס וכשרו לא ירחץ על
רחיצת גופו עכש הכתוב כרת / אתה אומר על רחיצת גופו עכש
הכתוב כרת / אולי עכש אלא על כיכוס בנדים אמרת מר
טומאת מת חמור לא עכש בו על כיכוס בנדים / האוכל מנכילה
קלה דין הוא שלא יעכש בו על כיכוס בנדים / אל מחוץ למחנה
תשלחו / למה נאמר לפי שהוא אומר וישלחו מן המחנה שומעני
לא ינעו לא בארון ולא בנשיאים / אבל יקנו להם מקום כפני
עצמם / תל אל מחוץ למחנה תשלחו ולא יטמאו את מחניהם /
מיכן אמרו שלש מחנות הן מחנה ישראל ומחנה לוי ומחנה
שכינה / מפתח ירושלם ועד הר הכית מחנה ישראל / מפתח
הר הכית עד העזרה מחנה לוי / מפתח העזרה ולפנים מחנה
שכינה / אשר אני שוכן בתוכם / הכיבו' הם ישראל שאלפי שהם
טמאים שכינה בניהם / וכן הוא אומר השוכן אתם בתוך
טומאתם / ואומר ולא יטמאו את מחניהם / ואומר ולא יטמאו
הארץ אשר אתם יושבים בה / רבי יוסי הגלילי אומר כוא וראה
מה ב' עבירה קשה שעד שלא פשטו ידיהם בעבירה לא היה
בהם זכים ומצורעים / ומפשטו ידיהם בעבירה היו בהם זכים
ומצורעים / לפי דרכינו למדנו ששלש דברים אילו אידעו בו
ביום / רבי שמעון בן יוחי אומר כוא וראה מה כוח עבירה קשה
שעד שלא פשטו ידיהם בעבירה מה נאמר בהם ומראה כבוד י'
כאש אוכלת / לא יריא אלו מוצרעין / שפשטו ידיהם בעבירה
מה נאמר בהם וירא אהרן וכל בני ישראל את משרו והנה קרן
עור פניו ויראו מנשת אליו / ויעשוכן בני ישראל להודיע שבחן
של ישראל שכשם שאמר להם משרו כן עשו / מה תל כאשר
דבר י' אל משה כן עשו בני ישראל מלמד שאף הטמאים לא
עיקבו / סליק פיסקא

וידבר י' אל משה לאמר / דבר אל בני ישראל איש או אשה כי
יעשו מכל חטאות האדם / למה נאמרה פרשה זאת /
לפי שהוא אומר אדם נפש כי תחטא ומעלה ב' / ואומר או מצא אכירה
וכיחש כר ונשבע על שקר / אבל בנגזל הגר לא שמענו בכל
התורה תלמוד לומר / דבר אל בני ישראל איש או אשר כי יעשו
מכל חטאות האדם / בא הכתוב ולימד על גזול הגר ונשבע לו
שישלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח / זו מידה בתורה כל
פרשה שנאמרה במקום אחד וחיסר בה דבר אחד וחזר ושנארה
במקום אחר לא שנארה לא על שחיסר בה דבר אחד / ר' עקיבא
אומר כל מקום שנאמר בה לאמר צריך לירדש / רבי אשיה אומר
איש או אשה למה נאמר לפי שהוא אומר וכי יפתח איש בור או כי
יכרה איש בור / אין לי אלא איש או אשה מניין תל איש או אשה
להשוות אשה לאיש לכל חטאות ונזקים שבתורה / רבי יונתן
אומר אינו צריך שכבר נאמר בעל הכור וישראל ואומר שלם ישראל
המכעיר את הנעורה / מה תל איש או אשה לתלמודו הוא בא /
כי יעשו מכל חטאות האדם למר נאמר / לפי שנאמר נפש כי
תחטא ומעלה מעל או מצא אכירה אין לי אלא כמשקר באילו
במשקר במקום ובשאר כל דבר מניין תל כי יעשו מכל חטאות

אם אמרת כזה שאין לאחריו בו חלק, תאמר כזה שיש בו לאחריו חלק והוא יושב בו לאחריו חלק דין הוא שיצא מתחת ידו, ויתחלק לאנשי משמר, מלבד איל הכיפורים אשר יכפר בו עליו, מניין אתה אומר בנזול את הגר ונשבע לו והלך להביא את הכסף ואת האשם הלא הספיק להביא עד שמת שהורשים פטורין תלמוד לומר מלבד איל הכיפורים אשר יכפר בו עליו, כך הירד רבי עקיבא שונה עד שלא בא לזרנוגר אבל מי שכא מוזהרים אם אפילו נתן את הכסף לאנשי משמר ואת הורשין פטורין אין מוציאם מיד כהן וקורא אני עליו איש אשר יתן לכהן, והכהן אומר לו הכא אשם והקרב, והוא אומר האשם המושב לך לכהן, את שצריך כפרה יצא מת שכיפרה לו נפשו, מלבד איל הכיפורי, מיכן אתה אומר נתן הכסף להורשיב, ואשם לידעיה יצא, וקורא אני עליו איש אשר יתן לכהן לו יהיה, או אפילו נתן את האשם להורשיב וכסף לידעיה יצא וקורא אני עליו איש אשר יתן לו לכהן לו יהיה, תל מלבד איל הכיפורים יחזיר ויביא אשם אחר ויתננו לידעיה ויזכה להורשיב כשלו, סליק פיסקא, וכל תרומת לכל קודשי בני אהרן, רבי שמעאל אומר בא הכתוב ללמדך עליו מקדש ערימתו עד שלא מירח שהוא פטור מן התרומה וכן המעשרות, או אף מי שמירח תל ראשית דגג תירוש ויצהריך, ר' עקיבא אומר בא הכתוב ללמדך שאם בא לעשות כל גורנו תרומה רשא וכלכר שישיר מקצת, וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל, בא הכתוב ולימד על התרומה שתהא נוהגת בכל, איסי בן עקיבא אומר אם מעשר הקל הרי הוא נוהג בכל תרומה חמורה אינו דין שתהא נוהגת בכל, לא אם מעשר הקל שאינו נוהג בראשית הגז והרי הוא נוהג בכל, תרומה חמורה אינו דין שנוהגת בכל, אשר יקריבו, דבר אחר איסי בן מנחם אומר אם מעשר שאינו בא לא משום תלמוד ויראה הרי הוא נוהג בכל תרומה חמורה דין הוא שתהא נוהגת בכל, אשר יקריבו לכהן לו יהיה, רבי שמעאל אומר וכן תרומה מקריבים לכהן, מירח תל אשר יקריבו לכהן, לפי שהוא אומר ראשית ביכורי אדמתך תביא ביתי, אלהך אבל לא שמענו מה יעשה בהם תל אשר יקריבו לכהן לו יהיה, בא הכתוב ללמדך על הביכורים שיהיו נתונים לכהנים, סליק פיסקא.

ראיש את קדשיו לו יהיו, כל הקדשים היו בכלל שנאמר ואיש את קדשיו לו יהיה משך הכתוב בכל הקדשים ונתנן לכהנים ולא שיר מהם אלא תודה ושלמי וחפסו ומעשר בהמה ומעשר שיני ונטע ונטע ורבעי שהיו לבעלים, ואיש את קדשיו לו יהיו, מיכן אתה אומר כהן שהקריב את חובתו אפילו במשמר אחר הרי הן שלו ועבודתו שלו, ואיש את קדשיו לו יהיו, למה נאמר לפי שהוא אומר וכשנה הרבי יהיה כל פרוי קודש ויהיה לו קודש לבעלים או קודש לכהנים תל ואיש את קדשיו לו יהיה, כנטע רבעי הכתוב מדבר שיהא לבעלים דברי רבי מאיר, ר' שמעאל אומר קודש לבעלים, אתה אומר קודש לבעלים או קודש לכהנים, הרי אתה דן מעשר שיני קרי קודש ונטע רבעי קרי קדש אם למעשר שיני למדתי שאינו לא של בעל אף נטע רבעי לא יהיו אלא של בעלים, והרי תרומה תוכיח שקרי קודש ואינה אלא של כהנים והיא תוכיח לנטע רבעי שאעפ"י שקרי קודש לא יהא אלא של כהנים, אמרת הפרש מעשר שיני טעון הבאת מקום, ונטע רבעי טעון הבאת מקום, אם למדתי למעשר שיני שאינו אלא של בעלים, אף נטע רבעי לא יהיה אלא של בעלים, הרי ביכורים יוכיחו ששעונים הבאת מקום ואינן אלא של כהנים, והם יוכיחו לנטע רבעי שאעפ"י שטעון הבאת מקום לא יהיה אלא של כהנים, אמרת הפרש מעשר

שיני קרי קודש וטעון הבאת מקום, ופידיון, ונטע רבעי קרי קודש וטעון הבאת מקום ופידיון, ואל תבוא תרומה ותוכיח שאעפ"י שקריה קודש אינה טעונה הבאת מקום, ולא ביכורי, שאעפ"י ששעונים הבאת מקום אבל אין להם פידיון ולא יהיו אלא של כהנים, אמרת הפרש, ארין בשלש לשונות כאחד מעשר שיני קרי קודש וטעון הבאת מקום ופידיון, ונטע רבעי קרי קודש וטעון הבאת מקום ופידיון, ואל תוכיח תרומה שאעפ"י שקריה קודש אינה טעונה הבאת מקום ולא ביכורים שאעפ"י ששעונים הבאת מקום אבל אין להם פידיון, אלמוד רב מדבר וארון דבר מדבר, אלמוד דבר מדבר ששונה בשלשה דרכים, מדבר ששונה בשלשה דרכים, ואל אלמוד דבר השונה בשלש דרכים, מדבר שלא שונה בשלשה דרכים, אלא כדרך אחר או בשנים, אם למדתי למעשר שיני שאינו אלא של בעלים אף נטע רבעי לא יהיה אלא של בעלים, רבי יהושע אומר קודש של בעלים אתה אומר קודש של בעלים או קודש לכהנים, תל וכשנדר החמישית תאכלו את פרוי להוסיף לכם תבואתו, למי מוסיפים למי שכבר נתנו לו, ואיש את קדשיו לו יהיה, למי נאמר לפי שהוא אומר כל תרומת הקדש אשר יקדישו בני ישראל שומע אני ישלם כדורו, תל ואיש את קדשיו לו יהיה, מניח שטובת הנזאת קדשים לבעליהם, ואיש את קדשיו לו יהיו, הרי שמדד להם בארץ וניתוספו אחרים עליהם, יכול קורא אני עליו ואיש את קדשיו לו יהיו תל ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה, או אפילו מרד בקופה וניתוספו אחרים עליהם קורני עליו ואיש את קדשיו לו יהיה תל ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה, ר' יוסי אומר הרי שפרד את כננו בתוך שלשים יום ומת קורא אני עליו איש אשר יתן לכהן לו יהיה, תלמוד לומר ואיש את קדשיו לו יהיה, לאחר שלשים יום אין מוציאם מיד כהן וקורא אני עליו איש אשר יתן לכהן לו יהיה, סליק פיסקא.

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש כי תשטר אשתו, למה נאמרה פרשה זו לפי שהיא אומר כי יקח איש אשה ובעלה לא שמענו וגו' אלא בזמן שיש לו עדים והתרוכה שיתאר ממנו בנט, אבל ספק נבעל ספק לא נבעלה לא שמענו מה יעשרה לה, תלמוד לומר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש כי תשטר אשתו הרי הכתוב זוקקה שתהא שותף מים המרים, לכך נאמרה הפרשה איש איש לעשות אשר כאשר דברי רבי עקיבא, כי תשטר אשתו בראיה לאישות הכתוב מדבר להוציא אלמנה לכהן גזול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, וכדברי רבי עקיבא בן מהלל אף המשוחררת ואשת גר, אמר לו והרי כרכמית שפחה משוחררת היתר בירושלם והשקרה שמעיה ואבשליון, כלשון הורא אמר להם דוגמה השקרה ונידוה ומת כנידיו וסקלו בית דין את ארונו, ומעלה בו מעל על דבר ערוה או על דבר מבין, כשהוא אומר ושכב איש אותה שכבת זרע הרי מעילה על דבר ערוה ולא על דבר מבין, ומעלה בו מעל אין מעילה בכל מקום לא שיקור, וכן הוא אומר וימעלו באלהי אבותם, ואומר וימעלו בני ישראל מעל בחרם, ואומר וימת שאור במעלו אשר מעל, וכן הוא אומר בערוה מלך יהוד צא מן המקדש כי מעלת, ואומר ומעלה בו מעל, הא אין מעילה בכל מקום לא שיקור, ושכב איש להוציא את הקטן שאינו איש, אותה ולא את אחותה שהיא בדין אם כשכא איסור הקל על איסור הקלר אסר את אסור, כשכא איסור חמור על איסור חמורת אינו דין שהוא אסור את אסור, תל אותה ולא את אחותה, אבא חנין אומר משום רבי איעזר אבא אותה ולא את חמותו, אותה ולא את הערוה, שהיא

בדין ומה במקו' שאין האוסר אוסר כל ימיו' כשכא איסור הקל' על איסור הקלה אסר את אוסריו' במקום שהאוסר אוסר כל ימיו כשכא איסור חמור על איסור חמורה אינו דין שהוא אוסר את אוסריו' תל' אותה ולא את חמותו' אותה ולא הערות' ונעלם מעיני אישה' להוציא את הסמא' ונעלם מעיני אישה ולא שיהיה בעל רצונה ומעמקם והא' אם ידע כרח' בעלה אין רשאי להערים עליה ולהשקות' ונסתרה והיא נטמאה' אין עדים לטובתה' אבל יש עדים לסתירה ואין עדים לטובתה ולא לסתירה' אם אמרת כן אף היא מותרת לבעלה' הא אין עליך לומר כלשון האחרון אלא כלשון הראשון' ונסתרה' אין עדים לטובתה אבל יש עדים לסתירה' ונסתרה' לא שמענו שיעור סתירה חלמוד לום' ונסתרה' והיא נטמאה' סתירה כרי' טומאה' כדי להקרי' דקל דברי רבי שמעון' ר' אליעזר אוסר כדי מצינת הכים' ר' יהושע אוסר כדי לשתותו' כן עזאי אומ' כדי לצלות ביצה' ר' עקיבא אומ' כדי לגמולתה' ר' יהודה בן בתירה אוסר כדי לגמולת שלשה ביצים' וזאתו' ור' יוחנן בן בריה' בשני עדים הכתוב מרב או אינו מרב לא בעד אחד תל' לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת' שאין תל' אחד לא זה בכתבא כל במקום שנאמר עד הרי בכלל' שני' עד שיפרש לך הכת' אחד' והיא לא נתפס' להוציא את האנוסה או בין כישר לאו בין בכהונה' אמרת אם חטמא' טמאה קלה עשה בה אונס כרצון' סוטה חמור דין הוא שנעשה אונס כרצון בכהונה' ועבר עליה' רוח קנאה וקנא את אשתו' רשות דברי ר' שמעון' רבי אליעזר אוסר חובה' או עבר עליו' רוח קנאה' ר' עקיבא אוסר מה תל' נטמאה נטמאה שלשה פעמים לא טמאה לבעל' וטמאה לבעול' וטמאה לתרובה' ר' ישמעאל אומ' אינו צריך ומה אם גרושה ק'ה שמתרת להוור למגרשה בישראל פסולה מן הכהונה' סוטה חמורה דין הוצא שתהיה' פסולה מן הכהונה' מה תל' היא נטמאה והיא לא נטמאה אם היא טמאה למה אינו משקה' ואם טהור' היא למה הוא משקה' אלא בא הכתוב ללמדך שלעולם אין משקים אלא על הספק' ומיכן אתה רן לשרץ' ומה אם כמקום שלא עטר אונס כרצון עשה ספק כוודאי' כאן שעשה אונס כרצון דין הוא שנעשה ספק כוודאי' ומר' אבא רשות הויור אף להלן רשות הויור' מה כאן דבר שיש בו דעת לישראל אף להלן דבר שיש בו דעת לישראל' מיכן אמרו בספק טומאת ברשות הויור' טמא' ספק טומאת ברשות הרבים ספיקו טהור' את שיש בו דעת לישראל ספיקו טמא' ואת שאין בו דעת לישראל ספיקו טהור' סליק פיסקא'

והביא

האיש את אשתו אל הכהן מן התורה האיש מביא את אשתו אל הכהן אלא אמרו מוכרים לו שני תלמידי חכמים בדרך שלא יבוא עליה' ורבי אוסר בעלה נאמן עליה בקל וחומר ומה נדרש שחיבים על ביאתה כרת ביאתה כרת אין דין שיהא נאמן עליה' סוטה שאין חייבים על ביאתה כרת אין דין שיהא נאמן עליה' אמרו לו כל שכן הואיל ואין חייבים על ביאתה כרת לא יהא בעלה נאמן עליה' אמרו לו לא אם אמרת בנדה שיש לה היתר אחר איסורה' תאמ' בסוטה שאין לה היתר אחר איסורה' דבר אחר בחדשו וישראל על חסו' ולא נחשדו על הנדות' והביא את קרבנה עליה כל קרבן שעליה דברי ר' יהודה' וחכמים אומרים קרבן שמכשיר לו כן' וזהו ויולדתה וזו מכיאר משלו' ואין מקוץ מכתובתה' וקרבן שאין מכשירה לו כגון שקיפחה' נזירות בראש' או שחללה את השבת וזו מביאה משלה ומקין מכתובת' עשיתי האופה' אחד מעשיית גאופה' קמח שעור' למה נאמ' שהיה בדין הואיל ומנחת חוטא

באה על חטא וזו באה על חטא' אם למדתי למנחת חוטא' שאיך באה אלא סולת' אף זו לא תבוא לא סולת' תל' קמח שעורים למנה נאמר שהיה בדין הואיל ומנחת חוטא' באר' על החטא' ומנחת זו באה על החטא' אם למדתי למנחת חוטא' שאינה באה לא חטים' אף זו לא תבוא לא חטים תל' שעורים' אף שמעון בן גמליאל הניחו לי סופרים ואומ' כמין חומר אבל נראה הוא כשם שמעשה מעשה בהמה כך קרבנ' מאכל בהמה' לא ישים עליה שמן' מגיד שאם נתן עליה שמן ולבונה עובר בלא תעשה' או כשם שעוב' על שמנו כך עובר על לבונתו' אמרת על השמן יהיה עובר שאין יכול לחזור ולקטר' על לבונת לא יהיה עובר שיכול לחזור ולקטר' תל' לא ישים עליה שמן' ולא יתן עליה לבונה מגיד שאם נתן עליה שמן ולבונה עובר בלא תעשה ומפני מר' טעמו של דבר מגיד' מנחת קנאות' הוצא שתי קנאות' כשם שקנאה לבעל כך קנאה לבעול' כשם שקנאה לבעול כך קנאה לבעלה' מנחת זכרון שומע אני זכות וחובה תל' מזכרת עון' כל הזכרונות שבתורה לטובה' וזו לפורענות דברי ר' טרפון' רבי עקיבא אומ' זאת לטובה שנאמ' אם לא נטמאה האשה אין לי לא מזכרת עון' מזכרת זכות מכל' מנחת זכרון מכל' במקום ר' שמעון אומ' מנחת זכרון מכל' מזכרת עון פרס' כלל ופרס' אין בכלל לא מה שכפרש שהיה בדין לבעל דין לחלוק וכי איזו מדר' מרובה מידת טובה' אומידת' פורענות הוי אוסר מידת הטוב' אם מידת פורענות ממעטת הרי היא מזכרת עון' מידת טובה מרובה דין הוא שתהא מזכרת זכות' זאת היא מידה בתור כל כלל ופרס שדרך הדין לוקה בו נתקיימו זה וזה אל תלקה' דרך הדין' כיצד יתקיימו זה וזה אל תלקה דרך הדין' אם הייתה שמיא' פורענות פוקדה מיד' ואם יש לה זכות זכות תולה לה ששר' חרשים מפני תיקון הוולד דברי אבא יוס' בן חנן' רבי אליעזר בן יצחק אוסר איש הדרתו תשעור חדשים שנ' ונתת ונזרעה זרע' מה זרע בן תשעה חדשי' אף זכות תשעה חדשי' ר' ישמעאל אוסר שנים עשר חודש ואף על פי שאין דאיה' לידבר זכר לדבר' להן מלכא מלכי' יספר עלך' כולא מטא על גבוכד בצד' לקצת ירחי' תריע עשר' רבי שמעון בן יוחי אוסר אין זכות תולר' במים החרים אם אוסר את החזקות' תולר' במים החרים המאדים מדהא אתה אתה חמים בפני כל החשים ושמותה ומציא אתה שם דע על הטוהרות ששתו ויאמרו טמאות היו לא שתלתה להם זכות' ר' אוסר אומ' אני אכריע' אם הייתה טהורה סופה למות בדרך בני אדם ואם הייתה טמאה סופר' לבות' וצכתה בטנר' ונפלה יריכר' ורבי שמעון בן יוחי אוסר וכי מי מודיע לכל העומד' ססוף זה למות וצכתה בטנר' ונפלה יריכה אלא כיון שהיתה שותה פניה מודיקות' ועיניה כולשות' וכמין שרביטין הוימורק' בה וזן אומרים מהו והוציאה שלא תטמא העורה' סליק פיסקא'

והקריב

אותה הכהן' מיכן אמרו אין משקים שתי סוסות כאחת' והעמידה' שלא יעמיד עמה לא עכריה ולא שפוחתיה' בפני שלכר' סמוך עליהם' לפני יי' בשערי ניקנור' ר' אבא ר' אש' המעמד הוי' מעמיד את הטמאים בשערי ניקנור' סליק פיסקא'

ולקח

הכהן מים קדושים אר' כלי חרס' אין מים קדושים אלא שקידשו בכלי' ואילו הם אילו מי כיור בכלי חרס' מגיד שלא עשה בה כל הכלי' ככלי חרס' שהיה בדין הואיל ועפר ומים מקדשים כפרה ועפר' ומים מקדשים בסוטה' אם למדתי לפרה שעשה בה כל הכלים ככלי חרס' אף כוטה אינו דין שלא נעשה בה כל הכלים ככלי חרס' תל' בכלי חרס' מגיד שלא עשה

בה כל הכלי בכלי חרס / שהיה בדין הואיל ועפר ומים מקדש /
בפרח ועפר ומים מקדשים כסוטה אם למדת: בפרה שעשה בה
כל הכלים ככלי חרס אף כסוטה אינו דין שיעשה בה כל הכלים
בכלי חרס תל בכלי חרס / בכלי חרס דברי רבי ישמעאל / ומן
העפר אשר יהיה בקרקע המשכן / מגיד אכתוב שאם לא היה
שם עפר מביא עפר ממקום אחר ונותנו למקו' מפני שהמקום
מקדש / איסר בן עקיבא אומר להביא את קרקע בית עולמים /
איסר בן מנחם אומר אם המטמא טומא' קלה עשה בה בית
המקדש כמשכן / כוטה חמורה דין הוא שנגע' בה בית המקדש
כמשכן / ומה תלמוד לומר ומן העפר / לפי שהוא אומר ולקחו
לשם / נאמ' כאן עפר ונאמר להלן עפר מה עפר האמורה להלן
עפר על פני המים אף כאן עפר על פני המים / מר' להלן אם
הקדים עפר למים יצא אף כאן אם הקד' עפר למים יצא / יקח
הכהן ונתן על המים / כפי שיראה / שלשה דברים בתורה כדי
שייראו / אפר פרה / ועפר כוטה / ורוק יבמה / רבי ישמעאל
אומר אף דם הצפור / סליק פיסקא

והעמיד

הכהן את האשה לפניו / מקום שמעמידה
בתחילת מעמידה בסוף / ופרע את ראש
האשה / כהן נפנה לאחוריה ופורע / כדי לקיים בה מצות
פריעה דברי רבי ישמעאל / דבר אחר לימד על כנות ישראל
שהן מכסות ראשיהם / ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדב' /
ותקח תמר אפר על ראשה / רבי יהודה אומר אם היה בית
הליצות נאה לא היה מגלה / ואם היה שער נאה לא
היה סתור / היתה מכוסה לבנים מכסה שחורים היו שחורים
גאים לה / מפשיטין ומלבישים אותה כעורים / היו עליה כלי
זהב קטלאות ונומים וטבעות מסלקים הימנה כדי לנולה / ר'
יוחנן בן ברוקה אומר אין מנוולים בנות ישראל יותר מבר
שכתוב בתורה לא לפני / ופרע את ראש האשה סדין של כות
היה פורס ביניה לבין העם כהן פונה לאחוריה ופורעה כדי לקיי'
בה מצות פריעה / אמר לו כשם שלא חסת על כבוד המקום /
כך אין חסין על כבודה / כל הגיזול הזה / היה מנוול אותה /
כל הרצעה לראות בה רואה חזן מעבדיה ושפחותיה מפני
שליבר נס בהן / אחד האנשים ואחד הנשים אחד קרובים
ואחד רחוקים מותרים לראותה שנאמר ונסורו כל הנשים ולא
תעשינה כזימתכנה / ונתן על כפיה / אבא חנין אומר משום
רבי אליעזר כדי ליינקה כדי שתחזור ברה והלא דברים קל
וחומר אם כך חס המקום על עובדי רצונו על אחת כמה וכמה
יחס על עושי רצונו / וכיד הכהן יהיומי המרים / מגיד הכתוב
שאין המים נהפכים להיות מים אלא ביד הכהן / דבר
אחר נקראו מרים על שם סופן שממדין את הגוף ומרעדים
את העין / סליק פיסקא

והשביע

איתה הכהן / הכהן משביעה ואין נשבעת
מאילה שהיה בדין / נאמר כאן שבעות
ונאמר להלן שבעות / מר' שבעות האמורה להלן היא
נשבעת מאילה / אף שבעות האמורה כאן היא נשבעת
מאילה / תלמוד לומר והשביע אותה הכהן / הכהן משביעה
ואינה נשבעת מאילה / ואמר אל האשה בכל לשון שהיא
שומעת דברי רבי יאשיה שהיה בדין / ומה אם יבמה קלה לא
עשה בה כל הלשונות כלשון קודש / כוטה חמורה אינו דין
שלא עשה בה כל הלשונות כלשון הקודש תלמוד לומר ואמר
אל האשה / בכל לשון שהיא שומעת דברי רבי יאשיה / רבי
ישמעאל אומר אינו צריך שהרי כבר נאמר ואמרה האשה
אמן אמן / אם אינה שומעת כיצד אמרה אמן אמן ואינה

אומרת אלה אלה כשהוא אומר יתן / אותך לאלה ולשבעות
בתוך עמך הרי שבעות אמורה / הא מר' תלמוד לומר ואמר
הכהן לאשה לימדה כהן סדר שבעות / אם לא שכב איש אותך /
מלמד שפחות לה כוכות / אומר לר' הריהו יין עושר הריהו
שחוק עושר הריהו לירות עושה / הריהו קידוכ ונשטפו אל
תגרמי לשם הגדול הנכתב בקדושה שימחה על המים / אומר
לפניה דברי הגדה מעשים שאירעו בכתובים הראשונים כהן
אשר חכמים יגידו ולא כהן מאבותם / ואומר לפניה דברים
שאינן כרי' לשומעין היא וכל משפחות בית אביה כרי' בהם /
רבי ישמעאל אומר בתחילה מודיעה כהן של מים המרים
אומר לה כתי' אומר לך המים המרים האילו למה הם רומים
לסם יבש היתן עין גבי כשר חי ואין מזיקו כשהוא מוצא
מתחיל לחלחל אף אם כשהוא את שתי ולא תמנע / ואם טמא
את הנקי ממים המרים המארים האלה / סליק פיסקא

ואת

כי שטית אין לי אלא כדרכה שלא הדרכה בניין
תלמוד לומר וכי נטמאת / ויתן איש בכ את שכבתו
להביא את הסדים / מבלעדי איש / להביא את אשת הסדים על
הכל היה מתנה עמה / סליק פיסקא

והשביע

הכהן את האשה בשבעות האלה / מיכן אתה דן
לכל השבעות שבתורה הואיל ונאמרו שבעות
בתורה סתם / ופרט באחת מהם שאינו אלא כאלה וכשבעות
אף פורטני בכל השבעות שבתורה שלא יהיו אלא כאלה
ובשבעות / הואיל ונאמרו שבעות בתורה סתם / ופרט באחת
מהם שאינן אלא כיווד / ה' אף פורטני בכל השבעות שבתורה
שאינן לא כיווד / יתן / אותך לאלה ולשבעות בתוך עמך /
למה נאמר לפי שהוא אומר ושבעה קול אלה אין לי לא אלה
מניין לעשות שבעות כאלה / הרי אתה דן נאמ' כאן אלה ונאמ'
להלן אלה / מה אלה האמורה כהן עשה שבעות כאלה / אף לא
האמורה להלן עשה שבעות כאלה / ומה אלה כיווד / ה' אף
שבעות ביד ה' הואיל ונאמרו שבעות בתורה סתם ופרט
לך הכתוב באחת מהם שאינן אלא כיווד / ה' אף פורטני בכל
שבעות שבתורה סתם אינן אלא כיווד / ה' בתוך עמך ועמך
שלום / בתוך עמך ולא בזמן הזה / ופרט בין אדם המתנולל
שמכירים אותו במקום לאדם המתנולל במקום שאינו מכירין
אותו / סליק פיסקא

בחת

י' את יריכך גופלת / וכאו המים המארי' האלה /
רבי יוסי הגלילי אומר זה בטנו ויריכו של בועל /
אתה אומר זה בטנו ויריכו של בועל / או אינו אלא בטנו
ויריכה של נבעלת / כשהוא אומר וצכתה בטנה ונפלה יריכה
הרי בטנה ויריכה של נבעלת אמור / הא מר' תלמוד לומר
לצכות בטן ולנפיל ירך זה בטנו ויריכו של בועל / הא מר'
תלמוד לומר לצכות מגיד הכתוב כשם שהפזרנות פוקרתה
כך הפזרנות פוקרתו / והלא דברים קל וחומר / אם מיד
פזרנות ממועת / המביא תקלה לחבירו הרי הוא כיוצא /
קל וחומר למידת הטו' מרובה / ואמרה האשה אמן אמן /
אמן שלא נשמתי / אמן שלא אטמא דברי רבי מאיר / ואין
חכמים מודים בדבר / אלא אמן שלא נטמאתי ואם נשמתי
יבאולח / אמן עם איש זה אמן עם איש אחר / אמן אם ארוסח
אמן אם נשואה אמן אם שומרת יבם / אמן אם משבת ייבמתי /
זה הכלל כל שתיבעל ותהא אסורה לו על אותה השעה הוא
מתנה עמה / הואיל ונאמרו שבעות בתורה סתם ופרט באחת
מהם שאינן אלא כאלה ובשבעות / כך פורטני בכל שבעות
שבתורה שלא יהיו אלא כאלה ובשבעות / הואיל ופרט באחת

לומר ועכמה בטנה ונפלה יריכה, אבר שהתחיל בעבירה
בכנו יתחיל הפורענות, כיצא בו אתה אומר וימח את כל
היקום אשר על פני האדמה, מאדם ועד בהמה, מי שהתחיל
בעבירה ממנו התחיל הפורענות, כיצא בו אתה אומר
ואת האנשים אשר פתח הבית חנו בסמורים, מה שהתחיל
בעבירה ממנו היתחל מתחיל בפורענות, כיצא בו אתה
אומר ואכבדה בפדעך ובכל חילו, פרעה התחיל בעבירה
ממנו התחיל הפורענות, כיצא בדבר אתה אומר והכח
תכר את כל יושבי העיר ההיא לפי חרב, מי שהתחיל
בעבירה ממנו התחיל הפורענות, אף כאן וצבתה בטנה
ונפלה יריכה, אבר שהתחיל בעבירה ממנו הוא מתחיל
הפורענות, והלא דברים קל וחומר, אם מידת פורענות
במועט, אבר שהתחיל בעבירה ממנו התחילה הפורענות,
קל וחומר לכדת הטוב מרובו, והחירה האשה לאלה, שהיו
אלין ברא יאדעך כשם שאירעה לפלגיות לשבועה שיהיו
נשבעין בה שאירעך כשם שאירעה לפלגיות, וכן הוא אומר
והנחתם את טמכם לשבועה לבחורי, נמצינו למידים
שהרשעים שבועה לצדיקים, ומניין שהצדיקים ברכו
לרשעים וכן הוא אומר והתברכו בו גוים וכו' יתהללו,
ואומר ונכרכובך כל משפחות האדמה ובורעך, ואם ויכרס
ביום ההוא לאבר, סליק פסקא.

ואם לא נטמאה האשה, רבי ישמעאל אומ' וכי מי
טמאה, שהכתוב מפורש, ומה תלמוד לומר,
ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא, אלא מגיד הכתוב כיון
שיצא עליה שם רע אסורה לבעלה, רבי שמעון בן יוחי
אומר לא תעלה על דעתך שהזכות תולה במים המרים,
אלא אם לא נטמאה האשה וטהורה היא, למח נאמר לפי
שהוא אומר ואיש אשר ינאף את אשת איש לא שמענו אלא
בזמן שיש לה עדים והתרו בה שהיא במיתה היא לה עדים ולא
התרו בה פטורה מן המיתה, הואיל ופטורה מן המיתה תהיה
ביתרת לבעלה, אמרת כפך נבעלה כפך לא נבעלה אסורה
לבעל, קל וחומר לשבעלה ודאי, אלא הרי הוא בכלל
שנאמר כי יקח איש אשה ובעלה, ואם לא נטמאה היא
וטהורה היא, טהורה לבעל וטהורה לבעל וטהורה לתרומה,
ונקתה מן האלות, ואף מן השבועות ונזרעה זרע, שאם
הייתה עקרה נפקת דברי רבי עקיבא, אמר לו רבי שמעאל
אם כן ילכו כל העקריות ויקלחו כשבייל שיפקדו וזו שיש בה
הפסידה, לא מה תלמוד לו ונקתה ונזרעה זרע, שאם הייתה
יולדת כעקר יולדת בריוח נקיבות יולדת זכרים אחד יולדת
שנים שחורים יולדת לבנים, קצרים, יולדת ארוכים, דבר
אחר ונקתה ונזרעה זרע להוציא את איילניות וטאניה ראיות
לולד, דבר אחר ונזרעה זרע מפני שהייתה בכלל ויצתה
לירון בדבר החדש החזירה הכתוב לכלל, סליק פסקא.

זאת תורת הקנאות אין לי אלא לשעה לדורות מניין
תלמוד לומר זאת תורת דברי רבי יאשיה, רבי יונתן
אומר כחותם הדברים, אשר תשטה אשה, להביא אשת חרש
ואשת שעמום שבית דין בקני להם אף ליפולס מכתובתם,
או אף להשקותם תל והביא אישה את אשתו אל הכהן האיש
בשקה וצאן בית דין משקל, תחת אישה להוציא את הארוסה,
בשמע מוציא את הארוסה או מוציא את היבמה, תל
איש איש כי תשטה אשתו להביא היבמה דברי רבי יאשיה,
רבי יונתן אומר איש איש כי תשטה אשתו להוציא היבמה
בשמע מוציא היבמה ומביא את הארוסה תלמוד לומר תחת
אשה

מהם שאינה אלא ביד ה' אף פורטני בכל שבועות שבתורה
שאינן אלא ביד ה', והואיל ונאמר שבועות סתם בתורה
ופרט באחת מהם שאינה לא כאמן אף פורטני בכל שבועות
שבתורה שאינן אלא כאמן, אלא חנין אומ' כשום רבי
לעזר להביא את שבועות הרדינים שמהם כאמן, שאם אין
עונה אתה אחריו אמן אהר עושה שבועות שוא, והואיל
ונאמר שבועות בתורה כהם ופרט באחת מהם שמגלגלים
עליה את הישן אף פורטני בכל שבועות שבתורה שיגלגלו
עליה את הישן, והלא דברים קל וחומר, ומה כוונה שלא
נתבעה בקורם בגלגלים עליה את הישן, גזילות שנתבעו
בקודם אינו דין שיגלגלו עליה את הישן, סליק פסקא.

וכתב את האלות הכתוב שמועט אני כל אלות שבתורה
תלמוד לומר האלה, הכהן, למה נאמר שהיה
ברין נאמר כאן וכתב ונאמר להלן וכתב וברך וכתב האמור
להלן כשר בכל אדם, אף וכתב האמור כאן כשר בכל אדם
תלמוד לומר הכהן, בספר וכתב, בדבר הנמחה, והלא
דברים קל וחומר ומה להטיל שלום בין איש לאשתו אמר
המקום ספר שנכתב בקדושה ויחה על המים, סיפרי בינים
שמטילים איבה ושנאה וקנאה ועוול דכבות על אחת כמח
וככה שימחו מן העולם, רבי יטבעאל אומ' סיפרי בינים כיצד
הוא עושה קודם את האזכרות ושורף את השאר, רבי עקיבא
אומר שורף את כולו כפני שלא נכתב בקדושה, מיכן אברו
אין כותבים לא על הלוח ולא על הגניז ולא על הדיפתרא
אלא במגילת שנאמר בספר ואינו כותב לא בקובים ולא
בקנקנתוס אלא בדיו שנאמר וכתה אל מי הכרים כתב שיכול
לימחות, ומה אל מי המרים, מגיד הכתוב עושה את
המים מרים, סליק פסקא.

ולקח הכהן ביד האשה, ולא ביד שלודת, ביד
האשה שאם פירסה נידה לא הייתה שותת,

והשקה את האשה לכדת נאמר והרי כבר נאמר ואחר ישקה
את האשה מה תלמוד לומר והשקה את האשה שאם נמדקה
המגילה ואמרה אני שותה מערערים אותה ומשקים אותה
בעל כוונת דברי רבי עקיבא, והבנים אומרים ואחר ישקה
את האשה לברך נאמר והשקה את האשה ומה תלמוד לומר
ואחר ישקה את האשה, שלשה דברים מעכבים בטוטה עד
שלא נמדקה המגילה ועד שלא קרב הקומץ, ועד שלא
קיבלה עליה את השבתה, נמדקה המגילה ואמרה טכיא
אני המים נשפכים והמנחה בתפורת אכית הרשן, ואין
מגילתה כשירה להשקות בה טוטה אחרת, רבי אחי ברבי
יאשיה אומר משקים בה טוטה אדרת, והניף את הכנדר
מוליך וכביא, מעלה ומוריד מניין, שנאמר אשר ונאף ואשר
הורם, בקיש הרמה לתנופה, מה תנופה מוליך וכביא אף
הרכה כן, ומה הרמה בעליל וכוונת, אף תנופה בעליל
ומוריד, מיכן אמרו כצות תנופה מוליך וכביא בעליל וכוונת,
זה היא כצות תנופה, לפני י' במזרח, שבכל מקום שנאמר
לפני י' הרי הוא במזרח עד שיפלוש לך הכתוב, והניף את
המנחה לפני י' והקריב אותה אל המזבח, לכד על מנחת
כוטה ששקונה תנופה והגשר, וקמץ הכהן מן המנחה את
אזכרתה והקטיר המזבחה זו הקטרת הקומץ שקרויה אזכרה
ואחר כך ישקה את האשה לענין שאברנו, סליק פסקא.

והשקה את הבנים, עד ועכמה בטנה ונפלה יריכה
אין לי אלא בטנה ויריכה, שאר איבריה מניין
תלמוד לומר ובאו ברא, אניאקרא ובאו ברא, מה תלמוד

אִישָׁה לְהוֹצִיא אֶת הָאִרְסוֹם׃ סִלִּיק פִּיסְקָא

אז איש אשר תעבור עליו רוח קנאה / למה נאמר לפי שהוא אומר ועבר עליו רוח קנאה / או כשם שעד שלא קינא לה רשות אף כך משקינא לה רשות תלמוד לו או איש אשר תעבור עליו / חובה וראש רשות / והעמיד הכהן את האשה לפני יי / ופרע את ראש האשה ונתן על כפיה את מנחת הזכרון מנחת קנאות היא / אם עשה לה נקה ואם לא עשה לה לא נקה / ונקה האיש מעון / שלא יאמר לה או לי שהרגתי בת ישראל / או לי שנוולתי בת ישראל / או לי שהייתי משמש עם השטמאה לכך נאמר נקה / שמעון בן עזאי אומ' בשוהרר הכתוב מדבר הואיל והביאה עצמה לידי דברים הללו אף היא לא תצא מידי פורענות לכך נאמר ונקה האיש מעון / וירבי עקיבא אומר בא הכתוב ללמדך שסוף זו למות / וצבתור בטנה ונפלה וירבה והיתה האשה לאלה בקרב עמה / למה נאמר ונקה האיש מעון / כשהאיש מנקה מעון האשה והיא תשא את עונה / ולא כענין שנאמ' לא אפקד על בנותיכם כי תזננה ועל כלותיכם כי תנאפנה כיהם עם הזונות פירדו ועם הקדושות יזכו ועם לא יבין ילכט / אבר להם הואיל ואתם רודפים אחד זנות אף המים לא יבדוק את נשיכם לכך נאמר ונקה האיש מעון את עון ההוא / סִלִּיק פִּיסְקָא

וידבר יי אל משר לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש אוראשה כי יפליא לגדור נדר נזיר להזיר ליי / לכה נאמרה פרשה זו לפי שהוא אומר איש כי ידור נדר ליי או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו / שאם נדר יום אחד אסור יום אחד / שנים אסור שנים / מאותו המין שנדר מאותו המין אסור / שומעני אף בניזירות / תלמוד לומר דבר אל בני ישראל / שאם נדר יום אחד או שעה אחת אסור שלשים יום ואסור לשתות יין וליטמא למתים ואסור בתגלחת / לכך נאמרה פרשה זו איש או אשה לעשות נשים כאנשים / שהיה בדין מה אם במקום שעשה קטנים כגדולים לא עשה נשים כאנשים / כאן שלא עשה קטנים כגדולים אינו דין שלא נעשה נשים כאנשים תלמוד לומר איש או אשה לעשות נשים כאנשים / איש ולא קטן שהיה בדין ובהאם במקום שלא עשה נשים כאנשים עשה קטנים כגדולים / כאן שעשה נשים כאנשים אינו דין שנעשה קטנים כגדולים תלמוד לומר איש ולא קטן / כאן שעשה נשים כאנשים אינו דין שנעשה קטנים כגדולים / תלמוד לומר איש או אשה להוציא את הקטנים אם כן למה נאמר כי יפליא להביא את מי שיועד להפלות / מיכן אמרו בן שלש עשרה שנה ויום אחד נדרו קיימים / כי יפליא / לרצונו ולא אגוס או אפילו אגוס / הרי אתה דן / נאמר כאן הפלאה ונאמר להלן הפלאה / מה הפלאה האמורה להלן כנדר ובנדבה / אף הפלאה האמורה כאן כנדר ובנדבה / מכן אמרו בן שלש עשרה שנה ויום אחד נדרו קיימים / כי יפליא לגדור נדר / או אפילו נדר בקרבן ויהיה נזיר / תלמוד לומר לגדור עד שידור בגדרו של נזיר יכול אפילו ידיר את אחרים / תלמוד לומר נזיר / את עצמו מזה ואין מזה את אחרים / אם כך למה נאמר נדר נזיר להזיר לעשות כינוי נזירות כנזירות / אף כנדרים כיוצא בהם / מה כנדרים חובב מפר נדרי בתו והאיש מפר נדרי אשתו אף כנזירות כיוצא בהם / רבי יהושע בן קרחה אומר להזיר אף את אחרים / להזיר ליי המצוה להנדר לטם / אמר רבי שמעון הצדיק / לא אכלתי

אשם נזירות מעולם אלא אחר / כשבא אחר מן הדרום יפח עינים ושוכ רואי וקוצותיו תלתלים / נמתי לן מה ראית להשחית שער נאה וגם לי רועה הייתי בעיורי והלכתי למלות מים מן המעין / ונסתכלתי בכואה שלי פחו לבי עלי בקש להעבירני מן העולם נבתי לרשע הרי אתה מתנאה בשאינו שלך של עפר ושל רימה ושל תולעת הוא הריני מנלך לשמים / מיד גלחתי את ראשי ונשקתי על ראשו / נבתי לו כמותך ירבו בישראל עושים רצון המקום ועליך נתקיים איש או אשה כי יפליא לגדור נדר נזיר להזיר ליי / סִלִּיק

מזין ושכר יזיר / חומץ יין וחומץ שכר לא ישתה וגו' / לעשות יין מצוה כיון רשות / שהרי בדין הואיל ואונן אסור בשתיית יין / ונזיר אסור בשתיית יין / אם למדת לאונן שלא עשה בו יין מצוה כיון רשות / אף נזיר לא נעשה בו יין מצוה כיון רשות / קל וחומר ומה אם אונן שעשה בו אכילת מצוה כיון מצוה / לא עשה בו יין מצוה כיון רשות / נזיר שלא עשה בו אכילת מצוה כיון מצוה / אינו דין שלא נעשה בו יין מצוה כיון רשות / הרי העובר ויכיה שלא עשה בו אכילת מצוה כיון מצוה ועושה בו יין מצוה כיון רשות / והוא יוכיח לנזיר שאף על פי שלא עשה בו אכילת מצוה כיון מצוה נעשה בו יין מצוה כיון רשות / ועוד קל וחומר מה אם עובר שלא עשה בו פסולת האוכל כאוכל אכילה כשתיה ואכילת ענבים כשתית יין עשה בו יין מצוה כיון רשות / נזיר שעשה בו פסולת האוכל כאוכל אכילה כשתיה ואכילת ענבים כשתית יין אינו דין שנעשה בו יין מצוה כיון רשות / לא אם אמרת כעובר שנענש בו מיתה לפיכך עשה בו יין מצוה כיון רשות / תאמר בנזיר שלא ענש בו מיתה לא נעשה בו יין מצוה כיון רשות / תלמוד לומר מיין ושכר יזיר לעשות יין מצוה כיון רשות / יוסף הגלילי אומר מיין ושכר יזיר למת נאמר לפי שהוא אומר ואכלת לפני יי אלהיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם אף הנזירות כמשמע / ומה אני מקיים ואכלת לפני יי אלהיך בשאר כל היינן חוץ מיין מצוה / או אף ביון מצוה ומה אני מקיים ואכלת לפני יי אלהיך בשאר כל אדם חוץ כן הנזיר / או אף כנזיר / תלמוד לך מיין ושכר יזיר לעשות יין מצוה כיון רשות / אבא חנין אומר משום רבי איעזר למה נאמר מיין ושכר יזיר שהיה בדין הואיל ואסור בטומאה אסור ביין / אם למדת לטומאה שלא עשה בה מת מצוה כמת רשות / אף היין לא נעשה בו יין מצוה כיון רשות / מיין ושכר יזיר / והרי יין הוא שכר ושכר הוא יין / לא שדברה תורה שתי לשונות / כיוצא בו אתה אומר שחיה היא זביחה וזביחה היא שחיתור קמיצה היא חרמה חרמה היא קמיצה / עמוקה היא שפלה שפלה היא עמוקה / אות הוא מופת / ומופת הוא אות / אלא שדברה תורה שתי לשונות / אף כאן אתה אומ' מיין ושכר יזיר / והרי יין הוא שכר ושכר הוא יין / לא שתי לשונות דברה תורה / ר' אלעזר הקפר אומר יין זה מזוג שכר זה חי / אתה אומ' יין זה מזוג שכר זה חי או אינו יין זה חי ושכר זה מזוג תל וגססו יין רביעית ההין לכבש האחד בקודש והסך נסך שכר ליי / חי אתה מנסך / ואי אתה מנסך מזוג / הא אין עליך לומר כלשון האחרון אלא כלשון הראשון / יין זה מזוג שכר זה חי / יזיר אין נזירה בכל מקום אלא פרישה / וכן הוא אומר וינזרו מקדשי בני ישראל ואומ ואת ספיח קצירך לא תקצור / ואת ענבי נזירך לא תכצור ואומ' והמה באו בעל פוער וינזרו לכשות / ואומר האבכה בחודש החמישי הנזיר הא אין נזירה בכל מקום אלא פרישה של יין / יזיר שומע אני כסודרת

מסחרות ומפרצותו תלמוד לומר מין ושכר יזיר מותר הוא כסחרותו וכפרצותו / חומץ וין וחומץ שכר / מגיד שעשה בו וין חומץ שהיה כדון / הואיל ועובר אסור בשתיית וין / ונזיר אסור בשתיית וין אם למדתי לעובר שלא עשה בו חומץ כיון אף נזיר לא עשה בו חומץ כיון / ועוד קל וחומר ומה אם עובר שנענש בו מיתה לא עשה בו חומץ כיון / נזיר שלא נענש בו מיתה אינו דין שלא נעשה בו חומץ כיון / תלמוד לומר חומץ וין וחומץ שכר לא ישתה / מגיד שעשה בו חומץ כיון / וכשם שעשה בו וין מצוה כיון רשות / כך עשה בו חומץ מצוה כחומץ רשות / וכל משרת ענבים לא ישתה / וכי מה הניח הכתוב שלא אמרו והרי כבר נאמר מין ושכר יזיר / חומץ וין וחומץ שכר לא ישתה / ומה תלמוד לומר וכל משרת ענבים לא ישתה / מגיד שאם שורר ענבים במים שהם כנותן טעם /

ומיכן אתה דן לכל איסורים שבתורה / ומה אם היוצא מן הנפץ שאין איסורו עולם / ואין איסורו איסור הנאה / ויש לו היתר לאחר איסור עשה בו טעם כעיקר / שאר איסורי שבתורה שאיסורם איסור עולם ואיסורם איסור הנאה ואין היתר להם אחר איסורם אינו דין שנעשה בו טעם כעיקר / וענבים / למר נאמר יש לי כדון עד שלא יאמר אם חייב על היוצא מן הפרי לא נחייב על פרי עצמו אלא אם אמרת כן ענשת מן הדין תלמוד לומר וענבים / ללמדך שאין עונשים מן הדין / לחם / להביא את הכוס / אתה אומר לחם להביא את הכוס או לחם להוציא את היבשים / כשהוא אומר ויבשים הרי כל יבשים אמורים / הא מה תלמוד לומר לחם להביא את הכוס שהיה כדון / הואיל וחייב כיון חייב בענבים מה וין פרי גמור / אף ענבים פרי גמור / תלמוד לומר לחם להביא את הכוס / איסור בן עקבא אומר אילו נאמר יבשים הרי כל יבשים במשמע / כשהוא אומר לחם ויבשים בכור ענין מדבר ביוצא מן הנפץ / סליק פיסקא /

כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מנפץ היקבא הכת' ללמדך שמי נזיר מכל כזית מכוור שהוא לוקה את הארבעים / ומיכן אתה דן לכל איסורים שבתורה ומה אם היוצא מן הנפץ שאין איסורם איסור עולם ואין איסורם איסור הנאה ויש היתר לאחר איסורו הרי הם מצטרפי זה עם זה בזכות שאר איסורים שבתורה שאיסורם איסור עולם ואיסורם איסור הנאה ואין להם היתר לאחר איסורם דין הוא שיצטרפו זה עם זה בזכות / מכל אשר יעשה מנפץ היקבא שומעני מן העלים והלולבים במשמע תלמוד לומר מהרצנים ועד זג / מר הפרט מפורש פרי זפסולת / אף אין לי לא פרי זפסולת / פרי / להביא את העלין ואת הלולבין / שאינו פרי זפסולת פרי / רבי אליעזר אומר כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מנפץ היקבא אף העלים והלולבים במשמע / אם כן למה נאמר מהרצנים ועד זג לא יאכל / מיעוט הרצנים שנים והג' אחר דברי רבי אליעזר בן עזריה / אילו הם הרצנים ואילו הם הזנים / והרצנים אילו החיצוני / והזנים אילו הפנימיים דברי רבי יהודה / רבי יוחנן אומר שלא תטעין בזנים של בהמה החצונים זוג וחפנים עינבין / מהרצנים ועד זג לא יאכל / מגיד שלא פטר אכילת צער שהיה כדון ומה כיפורים חבור פטר בו אכילת צער / נזיר הקל אינו דין שיפטור בו אכילת צער / תלמוד לומר מהרצנים ועד זג לא יאכל / למה נאמר לפי שהוא אומר מכל אשר יעשה מנפץ היקבא כלל / מין ושכר יזיר חומץ וין וחומץ שכר פרט / כלל ופרט אין בכלל אלא מה שפירש בפרט הפרט מפורש פרי זפסולת פרי אף אין לי אלא פרי זפסולת פרי / להביא

הוארצנים ואת הזנים שהם פרי זפסולת פרי / או מה הפרט בפירש פרי גמור אף אין לי אלא פרי גמור / אמרת וכי איזהו פרי גמור שלא אמרו / הוא אין עליך לרדן כלשון האחרון אלא כלשון הראשון / מה הפרט בפירש פרי זפסולת פרי אף אין לי אלא פרי זפסולת פרי להביא את מהרצנים ואת הזנים שהם פרי זפסולת פרי / אם זכית מן הדין מה תלמוד לומר מהרצנים ועד זג לא יאכל / אלא ללמדך כלל שאתה מוסיף על הפרט אי אתה יכול לדנו כעין הפרט להוציא מן הכלל / עד שיפירש לך הכתוב כדרך שפירש לך בנזיר / כל ימי נזרו לעש' ימים שלאחר נזירותו כימים שבתוך נזירותו עד הכאת קרבן שיכול לא יהיה חייב עד שישלם את נזירותו תלמוד לומר ואחר ישתור הנזיר וין אחר כל המעשים דברי רבי אליעזר / סליק פיסקא /

כל ימי נדר הנדר הרי הכתוב מוציא מכלל היין וכל לו ללמד על התנלות / כל ימי נדר נדרו / נדרו תלוי בנזירותו / ולא נזירותו תלוי בנדרו / תער לא יעבר על ראשו / לעש' המנלח כמתנלות / תער לא יעבר על ראשו אין לי לא תער / תלש סיפסוף וסיפר מניין שהוא לוקה את הארבע' תלמוד לומר קדוש יהיה מכל מקום דברי רבי יאשיהו / רבי יוחנן בתער הכתוב מדבר / הא אם תלש וסיפסוף וסיפר אינו לוקה את הארבעים / עד מלאות הימים אשר יזיר לוי / מניין אתה אומר שאם אבר הדיני נזיר סתם מנלח ויום שלשים ואחר / ואם גילה יום שלשים יצאת תל עד מלאות הימים אשר יזיר לוי וכבר מלא ימי נזירותו / או אפילו אבר הדיני נזיר מאה ימים אם גילה ביום שלשים ואחר יצא תלמוד לומר עד מלאות הימים / ועדיין לא מלאה ימי נזירותו אין לי אלא מי שיש לו הפסק לנזירותו / נזיר עולם מניין תלמוד לומר כל ימי נזרו קדוש הוא / להביא את נזיר עולם / קדוש יהיה / זג קדושת שער / אתה אומר זו קדושת שער או אינו אלא קדושת הגוף / כשהוא אומר קדוש הוא לוי / הרי קדושת הגוף / הא מה תלמוד לומר קדוש יהיה זו קדושת שער / קדוש יהיה למה נאמר לפי שהוא אומר ונלח הנזיר פתח אהל מועד / אין לי אלא המנלח כמצותו ששערו אסור ואסור / גילחוהו ליסטים מנין תלמוד לומר קדוש יהיה מכל מקום / קדוש יהיה למה נאמר / לפי שהוא אומר גדל פרע שער ראשו / אין לי אלא מי שיש לו שער שינח בו קדושת שער / מי שאין לו שער מנין / תלמוד לומר קדוש יהיה מכל מקום דברי רבי יאשיהו / רבי יוחנן אומר אינו צריך שורר כבר נאמר כי נזר אלהיו על ראשו בן שאין לו שער ובן שיש לו שער / הא מה תלמוד לומר קדוש יהיה לענין שאמרו סתם נזירות שלשים יום / שנאמר קדוש יהיה / יהיה בנימטריא שלשים יום / גדל פרע שער ראשו למה נאמר לפי שהוא אומר והיך ביום השביעי / גלח את כל שער / אף הנזיר במשמע / ומר בנימטריא גדל פרע שער ראשו / בשאר כל הנזירים חוץ מן המבוגע / או אף על פני מבוגע / ומה בנימטריא גלח את כל שערו בשאר כל המבוגעים חוץ מן הנזיר או אף הנזיר תלמוד לומר ונלח אפ' נזיר / גדל פרע שער ראשו למה נאמר לפי שהוא אומר והצדע אשר בו הגעע בגדיו יהיו פרומים / וראשו יהיו פרוע / פרוע יגדל פרע אתה אומר פרוע יגדל פרע או אינו אלא פרוע כמשמעו הרי אתה דן נאמר כאן פרוע ונאמר להלן פרוע / מה פרוע האמור להלן גידול שער אף פרוע האמור כאן גידול שער / כל ימי נזרו לעשות ימים שלאחר נזירותו כימים שבתוך נזירותו עד הכאת קרבן / או לא יהיה

חייב

נאמר כלל בכהן גדול ונאמר כלל בנזיר מה כלל האמור בכהן גדול כל יטמא לקרובים / אף כלל האמור בנזיר כל יטמא לקרובים / אתה דין בכהן גדול ואני ארון מכהן הדיוט / נאמר כלל בכהן הדיוט ונאמר כלל בנזיר / מר כלל האמור בכהן הדיוט הרי הוא מטמא לקרובים אף כלל האמור בנזיר הרי הוא מטמא לקרובים / אתה דין מכהן הדיוט ואני ארון מכהן גדול / תלמוד לומר לאביו ולאמו לאחיו ולאחותו לא יטמא לחם כמותם / אם היה כהן גדול לאביו ולאמו אין מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה / אם הלך לשחוט את פסחו לאחיו אין מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה / אם היה כהן הדיוט לאחותו אין מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה / אבל לבנו ולבתו לא נאמר שאין הקטנים נזירים / לא יטמא לחם כמותם כמותם אינו מטמא אבל מטמא הוא בניגעם ובזבתם / אין לי אלא בנזיר בכהן גדול מניין תלמוד לומר לאמו בכהן גדול שלא הייתי צריך שכבר קל וחומר הוא /

ומר אם במקום שכהן הדיוט מטמא לאחיו מאביו אין כהן גדול מטמא לאביו מקום שאין כהן הדיוט מטמא לאחיו מאביו דין הוא שלא יהא כהן גדול מטמא לאביו אם זכיתי מן הדין מה תלמוד לומר לאמו בכהן גדול מופנה להקיש ולדין גזירה שורה נאמר כאן אמו ונאמר להלן אמו / מר אמו האמור להלן מטמא בניגעם ובזבתם / אף אמו האמור כאן מטמא בניגעם ובזבתם / לא יטמא לחם כמותם / כמותם אין מטמא אבל עומד הוא בהספד ובשורר / כינור אלהיו על ראשו / בין שיש לו שער ובין שאין לו שער דכיר ר' נתן / סליק / כל ימי בנזיר קדושה הוא לוי למה נאמר לפי שהוא אומר על מלאות הימים / אין לי אלא שיש לו פסל לנזירותו / נזיר עולם מניין תלמוד לומר כל ימי בנזיר להביא נזיר עולם / קדוש הוא לוי / זו קדושת הגוף / אתה אומר זו קדושת הגוף או אינו אלא קדושת שיער כשהוא אומר קדוש יהיה הרי קדושת שיער חמורה / הרי מה תלמוד לומר קדוש הוא לוי / זו קדושת הגוף / סליק פיסקא /

וכי ימות מת עליו בפתע פתאום / להוציא את הספק שהיה ברין / ומה אם במקום שלא עשרה אונס כרצון עשרה ספק כוודאי / כאן שעשרה אונס כרצון / אינו דין שנעשה ספק כוודאי / תלמוד לומר כי ימות מת עליו להוציא את הספק / בפתע פתאום להביא את האונס שהיה ברין / ומה אם במקום שעשה ספק כוודאי לא עשה אונס פרצון / כאן שלא עשה ספק כוודאי אינו דין שלא נעשה אונס כרצון / תלמוד לומר בפתע להביא את האונס / פתאום להביא את השונג / זהו דין גותן ומר אם במקום שלא חייב את המזיד חייב את השונג / כאן שהיית את המזיד / אינו דין שנהייב את השונג / ומניין שחייב את המזיד אמרת קו / ומה שביעית הפקדון שלא חייב את השונג חייב את המזיד / כאן שהיית את השונג אינו דין שנתחייב את המזיד / לא אם אמרת כשביעית הפקדון שאינו לוקה תאמר כאן שילוקה / הואיל ולוקה לא יביא קרבן תלמוד לומר וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכי רבי יאשי / ר' יונתן אומר בפתע זה שונג / פתאום זה אונס / וטמא ראש נזיר כמי שהיה טהור ונטמא הכתו / מידר הרי זה חייב בעברת שיער / ובחבאת קרבן וולפטר את שכוזר בבית הקברות שהיה ברין מי שהיה טהור ונטמא / הרי זה חייב בהעברת שיער ובהבאת קרבן / מי שהיה טמא מתחילתו אינו דין שיהיה חייב בעברת שיער ובהבאת קרבן / תלמוד לומר וטמא ראש נזיר כמי שהיה טהור ונטמא הכתו מידר הרי זה חייב בעברת שיער ובהבאת קרבן /

חייב אלא עד שישלם נזירותו / הרי אתה דין הואיל ואסור ביין וכשכר ואסור בתגלחת / אם למדתי שעל היין שעשה ימים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / אף תגלחת נעשה בה ימים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / ועוד קל וחומר / מה היין שאינו מותר עשרה כומים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / לא אם אמרת בין שלם הותר מכללו / לפיכך עשרה כומים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / תאמר בתגלחת שהותרה מכללה לפיכך לא נעשה בה ימים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / הרי טומאה תוכיח שהותרה מכללה ונעשה בה ימים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / והיא תוכיח לתגלחת שאף על פי שהותרה מכללה נעשרה בה ימים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / לא אם אמרת בטומאה שהיא מתרת את הכל לפיכך עשה בה ימים שלאחר נזירות כימים שבתוך נזירות עד הבאת קרבן / תאמר בתגלחת שאינה מתרת את הכל לפיכך לא נעשרה בה ימים של אחר הגזירות כימים שבתוך הנזירות עד הבאת קרבן / לא זכיתי מן הדין תלמוד לומר ואחר ישתה הנזיר יין / וכי הנזיר שותה יין / אלא מופנה לדין להקיש גזירה שוה / נאמר כאן נזיר ונאמר להלן נזיר מר נזיר האמור להלן עשרה כו ימים שלאחר נזירות כימים שלפני נזירות עד הבאת קרבן / אף נזיר האמור להלן עשה כימים שלאחר נזירות כימים שלפני נזירות עד הבאת קרבן / גדל פרע שער ראשו למה נאמר לפי שהוא אומר עד מלאות הימים ששכר אמר הייני נזיר סתם קורא אני עליו עד מלאות הימים שומע אני מיעוט ימים שנים תלמוד לומר גדל פרע שער ראשו / כמה הוא גדול פרע אין פחות משלשים יום / אבל מחודש ולמעלה אי חודש ויום אחד אי חודש ושני ימים / סליק פיסקא /

כל ומי הזיר לוי על נפש מת לא יבוא / הרי הכתוב משיאו מכלל תגלחת וכאן לו תלמוד על הטומאה / על נפש מת לא יבוא / שומע אני נפשות כהמרים במשפט / תלמוד לומר לאביו ולאמו כמה עניין מדכר כנפשות אדם / רבי ישמעאל אומר אינו צריך שכבר נאמר לא יבוא בנפשות המטמא הכתוב מדבר אילו הם אילו נפש אדם / ומה תלמוד לומר לאביו ולאמו לא יטמא לאביו ולאמו אינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה / הא עד שלא יאמר יש לי ברין / הואיל וכהן גדול כל יטמא לקרוביו / ובנזיר כל יטמא לקרובים / אם למדתי לקרובים לכהן גדול מטמא למת מצוה אף נזיר מטמא למת מצוה ועוד קל וחומר ומר כהן גדול שקדושתו קדושת עולם הרי הוא מטמא למת מצוה נזיר שקדושתו קדושת שעה אינו דין שיתמא למת מצוה / לא אם אמרת לכהן גדול שאינו מכיח קרבן על טומאתו לפיכך מטמא למת מצוה / תאמר בנזיר שמכיח קרבן על טומאתו שלא יטמא למת מצוה תלמוד לומר לאביו ולאמו לא יטמא / לאביו ולאמו לא יטמא אבל מטמא הוא למת מצוה / או לאביו ולאמו לא יטמא אבל מטמא הוא לשאר מתים / אמרת קל וחומר ומר כהן הדיוט שמטמא הוא לקרובים אין מטמא לשאר מתים / נזיר שאין מטמא לקרובים אינו דין שלא יטמא לשאר מתים / הא מר תלמוד לומר לאביו ולאמו לא יטמא / לאביו ולאמו אינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה / הא עד שלא יאמר יש לי ברין /

והזיר

ל"י את ימי נזרו / כל אשמות שכתורר
 מעכבים הכפרה חזק מזה / ר' שמעון אבא
 אף זה מעכב שנאמר והזיר ל"י אימתי / והזיר בזמן שהביא
 כבש כן שנתו לאשם / והימים הראשונים יפלו / מי שיש לו
 אחרונים סותר / בניין אם אמר הריני נזיר מאה ימים נטמא יום
 מאה הסר אחד סותר את הכל תלמוד לומר והימים הראשונים
 יפלו / מי שיש לו אחרונים סותר / או אפילו נטמא ביום מאה
 סותר את הכל תלמוד לומר והימים הראשונים יפלו / מי
 שיש לו אחרונים סותר / או אפילו נטמא בתחילת מאה סותר
 את הכל תלמוד לומר והימים הראשונים יפלו / מי שיש לו
 ראשונים סותר / כי טמא נזרו / הטמא סותר את הכל / ואין
 תגלחת סותר את הכל שהזיר בדין הואיל ואסור בטומא
 ואסור בתגלחת / אם למדתי לטומא שסותרת את הכל אף
 התגלחת תסותר את הכל / ועוד קל וחומר / אם טומאה שלא
 עשה בה המטמא כמטמא הרי הוא סותר את הכל / תגלחת
 שעשה בה המגלה כמגלה אינו דין שתסותר את הכל תלמוד
 כי טמא נזרו / הטומאה סותרת הכל / ואין התגלחת סותר את
 הכל / אין לי אלא ימי טומאתו שאין עולים לו מן המניין /
 ימי חליטה מניין ודין הוא הואיל וימי טומאתו טעון תגלחת
 ומביא קרבן / וימי חלוטו טעון תגלחת ומביא קרבן / אם
 למדתי ימי טומאתו שאין עולים לו מן המניין אף ימי חלוטו
 לא יעלו לו מן המניין / לא אם אמרת בימי טומאתו שמבטל
 בהם את הקדומים לפיכך אין עולים לו מן המניין / תאם בימי
 חלוטו שאין מבטל בהם את הקדומים לפיכך יעלו לו מן
 המניין / אמרת קל וחומר הוא אי מי שנזור בקבר ושערו ראוי
 לתגלחת ימי נזירותו אין עולים לו מן המניין / ימי חלוטו שאין
 שערו ראוי לתגלחת נזירותו אינו דין שלא יעלו מן המניין הוא
 הדין לימי ספרו / או כשם שאין ימי חלוטו אין עולים לו מן
 המניין כך ימי הסניור לא יעלו לו מן המניין / והדין נותן הואיל
 וימי חלוטו משמם משכב ומושב וימי הסניור משמם משכב
 ומושב / אם למדתי לימי חלוטו שאין עולים לו מן המניין אף
 ימי הסניור לא יעלו לו מן המניין / לא אם אמרת בימי חלוטו
 שטעון הוא תגלחת ומביא קרבן לפיכך אין עולים לו מן
 המניין / תאמר בימי הסניור שאין טעון תגלחת ומביא קרבן
 לפיכך יעלו לו מן המניין / מיכן אמרו ימי חלוטו של מצורע
 וימי ספרו כיוצא בהם / אבל ימי הזב והזבה וימי הסניור של
 מצורע וימי ספרו כיוצא בהם הרי אילול עולים מן המניין והזיר
 ל"י את ימי נזרו / לעשות ימים שלאחר נזירות כימים שכתורר
 נזיר עד הבאת קרבן / ובניין שיהיה חייב על השומע עד שישל
 את נזירותו / הרי אתה דן הואיל ואסור בין ואסור לטומא
 אם למדתי ל"י שעשה ימים שלאחר נזירותו כימים שכתורר
 נזירותו עד הבאת קרבן / אף טומא נעשה בו ימים שלאחר
 נזירותו כימים שכתורר נזירותו עד הבאת קרבן ועוד קל וחומר
 ומה הדין שאינו סותר עשר בו ימים של אחרי נזירות כימים
 שכתורר נזירות עד הבאת קרבן / טומא שכתורר את הכל דין
 הוא שנעשה בו ימים שלאחר נזירות כימים שכתורר נזירות עד
 הבאת קרבן / לא אם אמרת בין שלא חותר מכללו /
 לפיכך עשר ימים שלאחר נזירות כימים שכתורר נזירות עד
 הבאת קרבן תאמר בטומא שהותר מכללו לפיכך לא נעשה
 בו ימים שלאחר נזירות כימים שכתורר נזירות עד הבאת
 קרבן / הרי תגלחת תוכיח שהותר מכללו ועשר עד
 ימים שלאחר נזירות כימים שכתורר נזירות עד הבאת קרבן /
 היא תוכיח לטומא שאף על פי שהותר מכללו

נעשה

קרבן ולפטר את שניזור בקבר / וגלה ראשו / ראשו הוא מגלה
 ואין מגלה כל שערו / שהיה כדון הואיל ומצורע מגלה ומביא
 קרבן / ונזיר מגלה ומביא קרבן / אם למדתי למצורע שמגלה כל
 שערו / אף נזיר יגלה כל שערו / לא אם אמרת למצורע שמגלה
 תגלחת שנייה לפיכך יגלה כל שערו / תאמר בנזיר שאין מגלה
 תגלחת שנייה לפיכך לא יגלה כל שערו / ל"י ויכחו / שאין
 מגלחין תגלחת שנייה ומגלחים כל שערו והם ויכחו / לנזיר
 אע"פ שאין מגלה תגלחת שנייה יגלה את כל שערו תל' וגלה
 ראשו / ראשו הוא מגלה ואין מגלה כל שערו / ביום טהרתו /
 ביום הזייתו בשביעי / אתה אומר ביום הזייתו בשביעי / או
 בשמיני / תלמוד לומר בשביעי / אי בשביעי ואף על פי שלא
 חזוה תלמוד לומר ביום טהרתו / ביום הזייתו בשביעי / אין לי
 אלא שביעי שמיני ושעירי בניין תלמוד לומר יגלחנו /
 יגלחנו אין לי אלא ביום כליה מניין תלמוד לומר יגלחנו / אין
 לי אלא תגלחת טומאה / תגלחת טהרה מניין / תלמוד לומר
 יגלחנו / מיכן אמרת תגלחת טומאה כיצד מגלה ואחר כך מביא
 ואם הביא ואחר כך גלה לא יצא / סליק פיסקא

וביום

השמיני להוציא את השביעי / אתה אומר להוציא את
 השביעי / או אינו לא להוציא את השביעי / אמרת קל
 וחומר הוא אם הסמוך לאסור מותר / הסמוך לזוהר אינו דין
 שהיה מותר וזהו זמן אכילת פסח ויכח שהסמוך לאסור מותר
 והסמוך לזוהר אסור / אף אתה אל תתמה על זה שאף על פי
 שהסמוך לאסור מותר והסמוך לזוהר אסור / לא וזינו
 ארונים בן הקריבים / קבע זמן לקריבו / וקבע זמן למקריבים
 מה זמן שנאמר לקריבים הכשיר בו שמיני ומשמיני והלאה /
 אף זמן שנאמר במקריבים הכשיר בו שמיני ומשמיני והלאה /
 יעוד קל וחומר וסדר זמן שנאמר בקריבים שריבה הכתוב את
 הפסולים הכשיר בו שמיני ומשמיני והלאה זמן שנבמקריבים
 שמיעט הכתוב את הפסולים אינו דין שנכשיר בו משמיני והלאה /
 לא אם אמרת בזמן שנבמקריבים שנהגו ככל הקרבנות לפיכך
 הכשיר בו שמיני ומשמיני והלאה תאמר במקריבים שאין נוהג
 ככל הקרבנות לפיכך לא הכשיר בו שמיני ומשמיני והלאה לא
 זכיתי מן הדין תלמוד לומר שמיני / נאם כאן שמיני ונאם להלן
 שמיני מר שמיני האמור להלן הכשיר בו שמיני ומשמיני
 והלאה / אף שמיני האמור כאן הכשיר בו שמיני ומשמיני
 והלאה / שתי תורות או שני בני יונה / מיכן אמרו אין מביאים
 תורים כנגד בני יונה ולא בני יונה כנגד תורים / אל הכהן אל
 פתח אהל מועד / מלמד שיהא חייב בטיפול הבאת עד שיביאם
 אל פתח אהל מועד / סליק פיסקא

ועשה

הכתן אחד לחטא / שיפרישם וכהן אחד
 לחטא ואחד לעולה / אין לי אלא הפרשה
 בכהן / הפרשה כבעלי מניין אמרת קל וחומר הוא אם מי שאין
 רשאי בהקדשתו רשאי בהפרשתו / מי שרשאי בהקדשתו אינו
 דין שיהא רשאי בהפרשתו / וכן הוא אומר בזבחות ולקחה שתי
 תורים או שני בני יונה / נמצאנו למיד' הפרשה בכהן והפרשה
 בבעלים נמצאנו למידים קן סתומה וקן מפורשה / וכפר עליו
 מאשר חטא על הנפש / וכי על איזו נפש חטא בה שעריך כפר
 על שיער נפשו מן היין והלאה ודברים קל וחומר / וברא אם
 המצער נפשו מן היין צריך כפרה קל וחומר למצער נפשו על
 כל דבר / רבי שמעון אומר בנזיר טמא הכתוב מדבר שנאמר
 וכפר עליו מאשר חטא על הנפש שמטמא לבמים / וקדש את
 ראשו ביום חזוהו והזיר ל"י את ימי נזרו נמצאנו למיד' שמתחיל
 למנות מיום שגילה / סליק פיסקא

זאת תורת און לי אלא לשעה; לדורות מניין תלמוד לומר זאת תורת דברי רבי נאשיה; רבי יוחנן אום כמותם הדברים קרבו לוי על נזיר ולא נזיר קרבנו קרבנו לוי על נזיר ולא קרבן אחד על נזיר מלבד אשר תשיב ידו מנין אותה אומר שום אם הריני נזיר על מנת לגלח על מזה עולות ועל מאמר שלמים קרא אני עליו כפי נזיר אשר ידור כן יקשה על תורה נזיר ואמרו להם הריני נזיר על מנת לגלח על מאמר וסמכות על מאמר אשמות קורא אני עליו כפי נזיר אשר ידור תלמוד לומר מלבד אשמות קורא ידו לא אמרתי אליהם קדשים הבאים בנזיר ובנזיר או אומר להם נזיר על מנת שיהיה שבת יין ומשכא למת קרא אני עליו כפי נזיר אשר ידור תלמוד לומר כן יקשה על תוכת נזיר או אמרו להם הרי על חשש נזירות שאכלת תגלחת אמת ותעלה לכולם קרא אני על יצאמי נזיר תל כן יקשה על תוכת נזיר ושל

פרט מצות כלל / סולת חלות בלילות פרט / כלל ופרט
אין בכלל אלא מה שבפרט / שהיה ברזן הואיל ותורה
שעונתה להם ואילו נזיר טעון להם / אם למדת לתורה שטעונה
ארכות מינים אף נזיר יטען ארכות מינים תל וסל מצות כלל /
סולת חלות בלילות בשמן פרט / כלל ופרט אין בכלל אלא מה
שבפרט / ובפחתם ובסכיהם לעור ולרועל שלמים או אף לחשאת
ולאשם וחדין בותן הואיל וצפוצרע מנלח ומביא קרבן אף הנזיר
יחיה חשאת וראשמו טעונים נסכים / תל ואת האיל יעשה זבח
שלמים על הכל / סל המצות / אילו היה בכלל יצא מרצא על הכל /
אזימו על הכל / מרת איל מיוחד שהיה כא כנדר ונדרה טעון
נסכים כך כל הכנה כנדר ונדרה טעון נסכים / יצא חשאת
ראשם שחם באים כנדר ונדרה שלא טענו נסכים / יצא חשאת
בכלל יצא לידון בלחם החזירו הכתוב לכלל / סליק פייסקא

יברכך "בברכה המפורשת" וכן הוא אומ' ברוך אתה
 יידיש ברוך אתה בטובה ברוך שנתן. ומשאתה
 ברוך אתה בכבוד, וכאן עליו כל תפילות חלה והשיגור
 אימתי כיתשע בקול' אלהיו. יברכך' בגנבים, וישמר
 בגנבים, רבי נתן, א' יברכך בגנבים, וישמר בקול' רבי יצחק
 אומר וישמר מן הרע, וכן הוא אומ' ב' י' יוחי כסדר ושם

ישא "פניו אליך ויחס לך שלום בשעה שאתה עומד ומתפלל שנאמר ויאמר אליו הנה נשאתי פניך, והרי דברי קל וחומר ומה אם ללוש נשאתי פנים בשביל אברהם אחיבי לך לא אשה פני מפניך ובפני אבותיך, וזה הוא שאמר הכתוב ישא יי פניו אליך, כתוב אחד אומ' ישא יי פניו אליך וכתוב אחד אומר אשר לא ישא פנים, כיצד יתקיימו שני כתובים הללו, כישראל עושים רצונו של מקום ישא יי פניו אליך ויכשאו עושים רצונו של מקום אשר לא ישא פנים, ר"ל עד שלא נחתם גזר דין ישא יי פניו אליך, ומשנחתם גזר דין אשר לא ישא פנים כתוב אחד אומ' שומע תפילה עדיך לכל בשר יבואו, וכתוב אחד אומ' סכותה בענן לך מעבוד תפילה, כיצד יתקיימו שני מקראות הללו עד שלא נחתם גזר דין שומע תפילת משנחתם גזר דין סכותה בענן לך, כתוב אחד אומ' קרוב יי לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, וכתוב אחר אומ' למח' תעמוד בירוק, כיצד יתקיימו שני כתובים הללו עד שלא נחתם גזר דין קרוב יי לכל קוראיו משנחתם גזר דין הוא ברחוק, כתוב אחד אומ' מפי עליון לא תצא הרעות והטוב וכתוב אחד אומ' ישקוד יי על התורה כתוב אח' אומ' כבסימרה לייבך ירשל סלמען תישעו, וכתוב אחד אומ' אם תבכינו בנתיב ותריבו לך בורית בכתם, כתוב אחד אומ' שובו בני שובבים וכתוב

וכת' אחד אומ' אם ישוב י"א ישוב כיצד יתקיימו שני בקראות
הללו עד שלא נחתם גזר דין שוכנו בנין שוכלי משנתחתם גזר
דינאם ישוב ולא ישוב / כתוב אחד אומ' דרשו י" בהמצאו וכת'
אחד אומר חיי' אם אדרש לכת' כיצד יתקיימו שני כתובים
הללו עד שלא נחתם גזר דין דרשו י" בהמצאו / משנתחתם גזר
דין חיי' אם אדרש לכת' כתוב אחד אומ' כי לא אחפרן כמות
המת' וכתוב אחד אומ' כי חפר' י' לחמיתם כת' אחד אומ' ישא
י' פניו אליך וכתוב אחד אומר אשר לא ישא פנים כיצד
יתקיימו שני מקראות הללו ישא י' פניו בעולם הזה / אשר לא
ישא פנים לעולם הבא / דבר אחר ישא י' פניו / יעביר כעסו
ממך / ויש לך שלום / כנניסתך שלום וכיצאיתך שלום עם
כל אדם / רבי חנניה סגן הכהנים אומ' חיש לך שלום / כבייתך
רבי נתן אומ' זה שלום מלכות בית דוד / שכל למרכה המשרה
ולשלום אין קץ / דא זה שלום תורה שנאמר י' עז לזכור יתן
י' יבדך את עמו בשלום / גדול השלום ששינה מעשה טרה שכ'
ואני זקנתי / גדול השלום ששינה קדוש מפני שלום / גדול
השלום ששינה מלאך מפני שלום / גדול רשלו שלום ששם
שנכתב בקדושה נמחה על המים מפני שלום כשביל להטיל
שלום בין איש לאשתו / רבי אלעזר אומר גדול השלום שלא
טענו הנביאים בפי כל הכריות אלא שלום / רבי שמעון בן
חלפתא אומר גדול השלום שאין כלי מקבל ברכה אלא
שלום / שנאמר י' עז לזכור יתן / רבי אלעזר הקפר אומר גדול
השלום שאין חותם כל הכריות אלא שלום שנאמר יברכך י'
חשמך יאר י' פניו אליך / ישא י' פניו אליך וישם לך שלום /
רבי אלעזר בנו של רבי אלעזר הקפר אומ' גדול השלום שאפילו
עובדי עבודה זרה ושלום ביניהם כביכול אין השטן נוגע בהם
שנאמר חבור עציים אפרים הנח לך / אבל משנה לקדמה נאמר
חלק לכם עתה יאשמו / הא גדול השלום ושני מחלוקת / גדול
השלום שאפילו באשעת מלחמה עריכים שלום שנאמר כי תקרב
אל עיר להלחם עליה לחפשנה וקראת אליה לשלום / ואשלה
מלאכים ממדבר קרימות אל סיחון מלך חשבון דברי שלום
ואמת / וישלה יפתח מלאכים מהו אומר ועתה השיבה אתה
בשלום / גדול שלום שאפילו מתים צריכים שלום שנאמר
ואתה תכוא אבותיך בשלום / ואומ' בשלום תמות ובמשרפות
אבותיך / גדול השלום שניתן לעושי תשובה שנאמר בורא
ניב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב / גדול השלום שניתן
בהלקם של צדיקים שנאמר ויבוא שלום יכוח על משכבותם /
גדול השלום שלא ניתן בהלקם של רשעים שנאמר אין שלום
אמר י' לרשעים / גדול השלום שניתן לאוהבי התורה שנאמר
שלום רב לאוהבי תורתך / גדול השלום שניתן לעניים שנאמר
ועניים ירשו ארץ ויתענו על רוב שלום / גדול השלום שניתן
ללומדי תורה שנאמר מורי י' רוב שלום בניך /
גדול השלום שניתן א' עושי צדקה שנאמר והיה מעשה הצדקה
שלום / גדול השלום ששמו של חכם קרוי שלום / שנאמר ויקרא
לו י' שלום / רבי חנניה סגן הכהנים אומ' גדול השלום ששקול
כנגד כל מעשה בראשית שנאמר כי הנה יוצר הרים ובורא רוח
עושה שלום וכורא רע / גדול השלום שהיה עליונים צריכים לו
שנאמר המטל יפחד עמו עושה שלום במרומי / והרי דברים
קל וחומר ומר במקום שאין איבה ותחרות ושנאה ובעל
דכבא צריכים שלום קל וחומר לזקנים שיש בו כל המירות
הללו / כתוב אחד אומ' עושה שלום במרומי / וכתוב אחד אומ'
היש מספר לגדודיו / וכתוב אחד אומ' אלף אלפין ישמשוניה
ורבוהו ריבבן קדמוהו / כיצד יתקיימו הפסוקי' הללו עד שלא

גזר מארצם ויש מספר לגדודיו / משגלו מארצם אלף אלפים
ישמשוניה / כביכול נתמעטה פמליה של מעלה / רבי אומר
משום אבא בן יוסי / כתוב אחד אומ' ויש מספר לגדודיו / וכת'
אחד אומ' אלף אלפין ישמשוניה / כיצד יתקיימו שני כתובים
הללו אלף אלפים ישמשוניה זה גזר אחד וכמה הן גזריו
היש מספר לגדודיו / כתוב אחד אומ' מונה מספר לזכוכים /
וכתוב אחד אומר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה המוציא
במספר צבאם כשהקב קורא הכל עונים מה שאי אפשר לבשר
ודם לקרוא שתי שמות כאחד וכן הוא אומ' וידבר אלהים את
כל הדברים האלה לאמר / ואומר אחת דבר אלהים שתיים זו
שמענו / ואומר הלא כה דברי כאש נאום י' / רבי אומר משום
אבא יוסי בן דוסתאי כתוב אחד אומר המוציא במספר צבאם
וכתוב אחד אומר מונה מספר לזכוכים / כיצד יתקיימו שני
כתובים הללו / מניד שאין אדם שם שינוי לא השם שנקרא
עכשיו ונקרא לאחר זמן / וכן הוא אומר ויאמר אליו מלאך י'
למה זה תשאל לשמי והוא פליא / איני יודע לאיזה שם אני
מתחלף / כתוב אחד אומר ויקן דוד את חלקת הגורן בכסף
שקלים חמשים וכתוב אחד אומר ויתן דוד לארונה היבום
במקום שקלי זהב משקל שש מאות כיצד יתקיימו שני
מקראות הללו / מקום הגורן כשש מאות ומקום המזבח בחמשי'
ר' אומ' משום אבא יוסי בן דוסתאי כתוב אחד אומ' ויקן דוד את
הגורן וכתוב אחד אומר ויתן דוד לארונה היבום / במקום שקלי
זהב משקל שש מאות / כיצד יתקיימו שני כתובים הללו הן
שנים עשר שבטים היו חלקם מכל אחד ונטל חמשים שקל מכל
שבט וטבט / נמצא שש מאות שקלים מכל השבטים / רבי
אלעזר אומר ויקן דוד את הגורן ואת הבקר כמפורש בענין
ומהו כפזש בענין / ויתן דוד לארונן / אבל הבקר לעולות
והמורגים וכלי הבקר לזעים בחמשים שקלים / כתוב אומ' ויהי
לשלמה ארבעים אלף אורות סוסים וכתוב אחד אומ' ארבעת
אלפים אורות סוס' / כיצד יתקיימו שני כתובים הללו / ארבעת
אלפים שסבלאות של ארבעים אלף / כתוב אחד מחזיק בתים
שלש אלפים יכול / וכת' אחד אלפים בת יכול / כיצד יתקיימו
שני כתובים הללו אלפים כלח שהן שלש אלפים כיבש / מיכן
אמר חכמים ארבעים סאה כלח שהם כלויים כיבש / וכן הוא
אומ' כושי צידון כי אמר ים מעוז הים לא לאלהי ולא ילדתי
ולא גדלתי בתורים ורוממתי בתולות / אמר הים נחמא אני שויני
מתירא שמא אחיל ושמא אוליד בנין וכתוב אומ' אקבור
חתנים וכלות / מה אמר כי האותיות לא תיראו נאום י' אם פגני
לא תחילו אשר שמתי חול גבול לים חוק עולם לא יעברנהו /
אמר הים ומה אני שאין כי כל חמיר' הללו הרנין עושה רצון
קוני על אחת כמה וכמה כושי צידון / סליק פיסקא

ושמו

את שמי למה נאמר לפי שהוא אומר כי תברכו
את בני ישראל בשם המפורש וכתוב אחד אומר בשם
המפורש או אינו אלא בכינוי תל ושמו את שמי / במקדש בשם
המפורש במדינה בכינוי / ואני אברכם למה נאמר לפי שהוא
אומר כה תברכו אין לי אלא ברכה לישראל / ברכה לזרים
ולנשים ולעבדים מניין תל ואני אברכם / ואני אברכם שלא
יהיו ישראל אומרי ברכותם תלויות בכהניסם תל ואני אברכם /
שלא יהיו הכהנים אומרים אני נברך ישראל / תל ואני אברכם /
אני אברך את עמי ישראל שנאמר כי י' אלוהיך ברכך בכל
מעשה ידך כאשר דבר לך / ואומר ברוך תהיה מכל העמים
ואומר יפתח י' לך את אוצרו הטוב מן השמים / ואומר במרעון
הטוב ארעה אתכם / ואומר אני ארעה את צאני / סליק

מן רישא ועד כאן צה ברייתא:

דירה

ביום כלות משה מגיד הכתוב שכל שבעת ימי המילוא' היה משה מעמיד את המשכן וכל בוקר ובוקר מושחו ומפרקו, ואותו היום העמידו מישחו ולא פירקו, ר' יוסי כרבי יהודה אומר אף בשמיני מושחו ופרקו, שנאמר והי' בחודש הראשון בשננה השנית באחד לחודש חוקם המשכן נסצינו למידים שבעשרים ושלשה כאדר התחילו אהרן ובניו המשכן וכל הכלים לימשח, בראש חודש חוקם המשכן, בשמיני נשרפה פרח, בשלישי היום מבנו תחת הוזה שמיני גילוה, בו ביום שרת שכנית כבית, שנאמר ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד, בו ביום הקריבו נשיאים את קרבנם שנאמר והי' המקריב ביום הראשון שאין תל ראשון אלא ראשון לכל ימות השנה, בו ביום ירדה אש מן השמים ואכלה את הקרבנות שנאמרות צא אש מלפניי ותאכל אותם על המזבח את העולה ואת השלמים, בו ביום הקריבו בני אהרן אש זרה, שנאמר ויקחו שני בני אהרן נדב ואביהוא וימותו לפני, מיתתן לפני י' ונפלתן בחוץ, כיצד יצאו היה רבי יוסי אומר המלאך בדרך כתים עד שיצאו ונפלו בעזרה שנאמר ויאמר אליהם קרבו שמו את אחיהם מאת פני הקודש, מאת פני י' לא נאמר אלא מאת פני הקודש, ר' ישימעל אומר דבר לבד מעניינו שני ימותו לפני י' מיתתם לפנים ונפילתם לפנים, כיצד יצאו גדרום בחכי ברזל, וימשח אותו ויקדש אותו ואת כל כליו, שומע אני ראשון ראשון שנמשח היה קדוש, תל וימשחו ויקדש אותם, מגיד שלא קדש אחד מהם עד שנמשחו כולם, ויבשרם כבפנים ומבחוץ, רבי יאשיהו אומר מידת הלח נמשחו כבפנים ונמשחו מבחוץ, מידת היבש נמשחו כבפנים ולא נמשחו מבחוץ, ר' יונתן אומר מידת הלח נמשחו כבפנים ולא נמשחו מבחוץ, ומידת היבש לא נמשחו לא כבפנים ולא מבחוץ, תדע לך שאין בקודשות שנאמ' ממשכותיכם תביאו להם תנופה שתיים שני עשרונים, הא איכותי הן לוי לאחר שנאפו, ר' אומר וימשהם ויקדש אותם למה נאמר והלא כבר נאמר וימשח אותו ויקדש אותו, ומה תל וימשחו ויקדש אותם מגיד שבמשיחתן של אילו הוקדשו כל הכלים לעתיד לבוא, סליק פיסקא.

ויקריבו

נשיאי ישראל שומע אני שהיו הרוגות ונתמנו תל ראשי בית אבותם, ולא ראשי בית אבותם בלבד אלא אף נשיאי שכטים, נשיאים בני נשיאים הם נשיאי המטות הם, שהיו ממונים עליהם במצרים שנאמר ויכן שוטרי בני ישראל, שש עגלות צב אין צב אלא מטוסקין, שלא היו מחוסרים כלום, רבי אומר אין צב אלא בחופים וכמנסקי פסקאות היו בחופי, ואעפ' שאין ראיה לדבר וזכר לדבר, והביאו את כל אוהבים מכל הגו' מנחה לוי בסוסים ברכב בצבים ובפרדים ובכרכרות, שש עגלות צב, שומע אני עגלה על כל אהת ואחת תלמו לוי עגלה על שני הנשיאים, שומע אני שור על שני הנשיאים תלושור לאחר, באוועמדו לפני המשכן ולא קיבל משה מוזן עד שנאמר לו מפי הקודש קח מאתם הא הסכימה דעתו לדעת עליונה, רבי נתן אומר וכי מה ראו נשיאים להתגבר לכתחילה ובמלאכת המשכן וא נתנדבו בתחילה אלא כך אמרו נשיאים יתנדבו ישראל ברו שבת נדבים ומה שמחסרים, אנו משלימים כיון שראו נשיאים שהשלימו ציבור את הכל שנאמר והבלאכה היתה דים, אמרו הנשיאים מה עלינו לעשות והנשיאים הביאו את אבני השוהם לכך התנדבו בתחילה, סליק פיסקא.

ויקח

משח את העגלות צב ואת הבקר הרי משה נוטלם ובחלקן לפיד דעתם את שתי העגלות ואת ארבעת הבקר נתן לבני ברזי, לפי שהם ששה עשר לאלעזר, ושמונה לאיתמר שנאמר וימצאו בני אלעזר רבים לראשי הנבחרים מכני איתמר ויחלקום מכני אלעזר ראשיים לבית אבות ששה עשר, ומכני איתמר לבית אבותם שמונה ויחלקום בנזירות אלה עם אלה ויכתבם שמעיה הסופר בן נתנאל מן הלויים לפני המלך והשרים וצדוק הכהן ואחיהם בן אביתר ולבני קהת לא נתן וגו' ר' נתן אומר מיכן נתעלם מעיני דוד שלא נשאו ליום את הארון אלא בעגלה שני וירכיבו את ארון האלהים אל העגלה הרשע, ויהר אף י' בעזאזא ויכוהו שם על חשל, ויהר אף לדוד על אשר פרץ י' פרץ בעזאזא, אמר לו אחיתופל לדוד לא היה לך ללמוד ממשה רבך שלא נשאו הלויים הארון אלא בכתף שנאמר ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו, הרי דוד משלחו ומעלו בכתף שנאמר ויקרא דוד לצדוק ולאביתר והכהנים והלויים לאוריא עשית ויחל שבעיה אליאל ואבינדב, ויאמר להם אתם ראשי האבות לכהנים וללוי, התקדשו אתם ואחיהם והעליתם את ארון אלהי ישראל, כי למבדאשונר לא אותם פרץ י' ויתקדשו והכהנים והלויים ויעלו את ארון אלהי ישראל אשר צוה משה עבד י' בכתף ובמטות עליהם, ואחר פקודתם לעבודתם לבוא לבית י' כמשפטם ביד אהרן אביהם כאשר ציווה י' אלהי ישראל, והיכן צוהו, ולבני קהת לא נתן, הא לא חידשו ליום כלום אלא הכל מפי משה ומשה מפי הנבחר, סליק פיסקא.

ויקריבו

הנשיאים את חנוכת המזבח מגיד הכתוב שכשם שנתנדבו הנשיאים למלאכת המשכן כך נתנדבו לחנוכת המזבח, ויקריבו הנשיאים באו ועמדו לפני המזבח ולא קיבל משה מהם עד שנאמר לו מפי הקודש ויקריבו את קרבנם לחנוכת המזבח, ועדין לא היה יודע משה כיצד יקריבו אם למסעות אם לתולדות עד שנאמר לו מפי הקבה יקריבו למסעות, ועדין לא היה יודע משה כיצד יקריבו נשיאים אם כולן כאחד או כל אחד ואחד וימו עד שנאמר לו מפי הקודש יקריבו כל אחד ואחד וימו שנאמר נשיא אחד נשיא אחד ליום לפי שהיה בחשון מלך והוא הקריב תחילה לא אמר הואיל והקרבתי תחילה אקריב עם כל אחד ואחד וימו, לכך נאמר נשיא אחד ליום, סליק פיסקא.

וידד

המקריב ביום הראשון שאין תל ראשון אלא ראשון לכל ימות השנה, נחשון בן עמינדב למטה יהודה ייחסו הכתוב על שם שבטו, או שנבד משבטו והביא תל זה קרבן נחשון בן עמינדב משלו והביא, ולא שנבד משבטו והביא, הא מה תל נחשון בן עמינדב למטה יהודה ייחסו הכתוב על שם שבטו, סליק פיסקא.

וקרבו

קערת כסף אחת מגיד שלא נעשו תחילה אלא על שם קרבנות, מוזק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקודש, אין לי אלא מוזק שנתפרש בו בשקל הקודש, קערה מניין תל שניהם, מוזק זה בשקל הקודש אף זה בשקל הקודש, רבי הנחני בן אחי רבי יהושע אומר אין צריך שהרי כבר נאמר כל כסף הכלים אלפים וארבע מאות בשקל הקודש, ומה תל שניהם בליאם לוי, שהוא אומ' שלשים ומואה משקלה, שומע אני והוא לא שוה לו במשקל לא תשוה לו במדה, ומה הפרש בין קערה למוזק, קערה גילדה עבה, מוזק גילדו דק, שניהם מליאם סולת, מן הנדבה כף אחת שעושה מה שבתוכה אצת.

ומשקלה של כסף / מעלים על כל אחד שהקריב / כפות זהב
הן הן שהתכרכו ולא אירע בהן פסול / סליק פיסקא
הבקר לעולה שנים עשר פרים למר / נאמר לפי
שהוא אומר / פר אחד בן בקר מלמד שכולם כשרו
לעולה / או כשנפתרש בו כשר לעולה / וכולם לא כשרו
לעולה / תלמוד לומר / פר אחד מגיד שכולם כשרו למעלה /
מעלים על כל אחד ואחד שהקריב / שנים עשר פרים אילים
שני עשר / הם הם שנתנדבו ולא אירע בהם פסול / זאת חנוכת
המזבח אחרי המשח אותו לענין שאמרנו / סליק פיסקא
ובל / בקר זבח השלמי / למה נאמר לפי שהוא אומר / וזבח
השלמים בקר שנים מלמד שכולם כשרו לזבח שלמי
או בקר שנפתרש בו כשר לזבח השלמים / ושאר כל הוהכשרו
לזבח השלמים תלמוד לומר / וזבח וזלמים מגיד שכולם
כשרו לזבח השלמים / שמעלים על כל אחד אתה שהקריב
עשרים וארבעה פרים הן הן שהתנדבו ולא אירע בהם פסול /
זאת חנוכת המזבח אחרי המשח אותו לענין שאמרנו / סליק
ובבוא / כשהאל אהל מועד / למה נאמר לפי שהוא אומר
וידבר יי אליו מאוהל מועד לאמר / שומע אני
מאוהל מועד ממש / תלמוד לומר / ונועדתי לך שם / ודברתי
אתך מעל הכפרות / אי אפשר לומר מאוהל מועד שכבר נאמר
מעל הכפרות / ואי אפשר לומר מעל הכפרות שכבר נאמר
מאוהל מועד / כיצד יתקיימו שני כתובים זה מידה בתורה שני
כתובים זה כנגד זה והורי הם כותרי / זה על זה יתקיימו במקום
עד שיבוא כתוב אחד ויכריע ביניהם / ומה תל ובבוא משה
אל אוהל מועד מגיד הכתוב שהיה משה נכנס ועומד באוהל
מועד / והקול יורד משמי שמים לבין שני הכרובים והוא שומע
את הקול מדבר אליו בכפנים / דכי יהודת בן בתירה אומר / הרי
שלשה עשר מיעוטי / מיעט אהרן מכל דברות שבתורה / ובבוא
משה אל אוהל מועד לדבר אתו ושמע את הקול מדבר אליו / וידב
אליו / ונועדתי לך שם ודברתי אתך / אשר אינך רכס שמה /
לדבר אליו שם ביום צוותו את אשר יצוה / את כל אשר אצוה
אליו / ואחת במצרים ואחת בסני / ואחת באוהל מועד / הרי
שלשה עשר מיעוטים / מיעט אהרן מכולם / ושמע את הקול /
שומע אני קול נמוך תל את הדברים האלה דברי יי אל כל
קהלכם / כתו אחד אום ויהי קולות וברקים / וכתוב אחד אומר
קול דממה דקה כיצד יתקיימו שני כתובי / כשהקול מדבר הכל
שותקים שנאמר / דמו יושבי אי סוחר ציון עוכר ים מלאך / ואום
וידם אהרן דברי ר' אישיה / דבי יונתן אומר כתוב אחד אומר
קול גדול ולא יסף / וכתוב אחד אומר ואחר האש קול דממה
דקה / כיצד יתקיימו שני כתובים הללו כשהקול כרוך הוא
מדבר בקול גדול / ומלאכי השרת בקול נמוך שנאמר לא יחשו
המוכדים את יי אל דומי לכם / ואומר אל תתנו דומי לו עד
יכונן ועד ישים את ירושלם תחילה כארץ / סליק פיסקא

פרשת בהעלותך

למה

נאמרה פרשה זו לפי שהיא אומר והעלה
את נרותיה והאיר אל עבר פניה / שומע
אני יהיו כל הנירות דולקים על פני כל
המנוורה תלמוד לומר אל מול פני המנוורה ואירו שיחיה נרות
ספרי

אחת / עשרה זהב / היא של זהב ומשקלה של כסף או היא
של כסף ומשקלה של זהב / תל כל זהב הכפות עשרים ומאה /
הוא אין עליך לומר כלשון אחרון אלא כלשון ראשון / היא של
זהב ומשקלה של כסף / מלאה קטורת / זו קטורת דב / סליק
פר אחד / בן בקר שלא היה בעדרו כמורה / איל אחד שלא
היה בעדרו כמורה / כש אחד בן שנתו לעולה /
מגיד שכולם כשרו לעולה / איכבש שנתפרש בו כשר לעולה /
ושאר כולם לא הוכשרו ולפר אחד ואיל אחד / מגיד שכולם
כשרים לעולה / סליק פיסקא

ושעיר / עזים א' לכפר על קבר התהום / ולזבח השלמים
בקר שנים מגיד שכולם כשרו לזבח השלמים /
או בקר שנפתרש בו כשר לזבח השלמים / ושאר כולם לא
הוכשרו לזבח השלמים תל לזבח השלמים / מגיד שכולם
כשרו לזבח השלמים / זה קרבן נחשו / משלו הכיח ולא שנבה /
משלמן שבטו והביא / זה קרבן / זה מביא נדבתי ואין היחיד
מביא קרבן נדבתי / זה קרבן זה מביא חטאת של חטא / ואין
היחיד מביא חטאת של חטא / זה דוחה את חטאת ואת
הטומאה / ואין היחיד דוחה את חטאת ואת הטומאה / סליק
ביום / השני הקריב נתנאל בן צוער / הקריב את קרבנו
מה תל לפי שבא ראובן ועידעך אמר דיי שקדמי
יהודת למסעות אקריב אני לתולדות / בוף בו משה ואמר לו
מפי הקודש נאמ' לי להקריב למסעות שבאם הקריב אין הקריב
אלא שנאמר לו מפי הקודש הקריב למסעות / נשיא ישישכר /
לפי שזכה נתנאל בכנה העלה עליו הכתוב כאילו הקריב
תחילה / אבא חנן אומר / משום רבי אליעזר לפי שזכה נתנאל
בעיצה מעלה עליו הכתוב כאילו הוא הקריב תחילה וזכה שנית
ביניה בחלקו שנאמר ומכני ויששכר יורעי ביניה לעיתים ואומר שרי
ביששכר עס בדורה / ויששכר בן ברוך בעמק וכן הכתוב משבח
בכתי דינים במצרים שנאמר ליישוב / קשפת היישובי ואין
ישוב לא בית דין שנאמר ויבואו אליך כמביא עם וישובו לפניך
עמי / ואומר ויעקב איש תם וישוב אהלים / ולבולן אמר שמח
זבולן בצאתך ויששכר באהליך / סליק פיסקא

זאת / חנוכת המזבח ביום שנמשח בו ביום הקריב /
אתה אומר ביום שנמשח בו ביום הקריב / או אינו
לא אחרי המשח אותו לאחר זמן היה הצו כשהוא אומר כאשר
צוה יי לתת להם ביום משחו אותם / הא למדנו שביום שנמשח
היה הצו / הא מה תל ביום המשח אותו בו ביום הקריב / מאת
נשיא ישראל / מגיד שכשם ששנו כולם בעיצה כך השו
כולם בברכות / קערות כסף שנים עשרה הן הן שנתערבו ולא
אירע בהם פסול / סליק פיסקא

שלשים / ומאה קערה האחת למר / נאמר לפי שן קרבנו
קערות כסף אחת אין לי לא מוקד אחת שנתפרש
בו בשקל הקודש / קערה מגין תל כל כסף הכלים אלפים
וארבע מאות בשקל הקודש / ללמד שלא כלי בית עולמים
כלי הדיוט שקלן אחד ואחד חזר ושקלם אחד אחד או ריבה או
מיעט אבל לו לא ריבה ולא מיעט / ר' נתן אומר כלי בית עולמי
שקלם כולם חזר ועשאן סימון חזר ועשאם כלים לא ריבה
ולא מיעט / סליק פיסקא

כפות / זהב שנים עשרה למה נאמר לפי שהוא אומר כף
אחת עשרה זהב היא של זהב ומשקלה של כסף /
אתה אומר היא של זהב ומשקלה של כסף / או היא של כסף
ומשקלה של זהב / תל כל זהב הכפות עשרים ומאה / היא אין
עליך לומר כלשון אחרון אלא כלשון ראשון היא של זהב